

חדש בקרבי

קרן מלגות לחידושי תורה

מיסודו של
ר' שלמה מדמון ז"ל

בנשיאות הרה"ג מרדכי יצהרי שליט"א

הרה"ג אריאל עוזירי שליט"א
ראש בית המדרש לדיניות והוראה
'כנסת שמואל', בית שמש

דבר המערכת

הבחירה האמיתית

גלי ההדים הנרחבים שהגיעו ומגיעים אל הנהלת העמותה, מאז החלו הפרסומים על המיזם האדיר 'צורבא מורבנן' ובפרט עם התעצמותו והתרחבותו בחישובים האחרונים, שבים ומעידים על החשיבות האדירה של מפעל כביר זה.

אין צורך להכביר בחשיבותו של מיזם כה גדול, בו משננים ילדי ישראל הצדיקים משניות רבות ממסכתות סדר גזיקין, וכבר אמרו חז"ל שאין העולם פיהם של תינוקות של בית רבן!

פעילות העמותה מתרחבת בתחומים שונים ומגוונים, כאשר נציגים בכל רחבי הארץ משמשים כשגרירים נאמנים, ומכאן יוצאת הקריאה לכל המעוניינים להצטרף לפעילות החשובה, להשתתף ביזמי הרבים ולצד זאת להימנות בין המשתתפים בהגדרה המיוחדת.

בחודשים האחרונים סערה וגעשה הארץ מפרסומי המפלגות השונות, פרסומים אשר למרבה הצער לא כוללים רק שבחים אלא - ובעיקר - להיפך, והכל כדי לשכנע את הציבור להעניק להן את קולו; בזמן זה ניכרה מהי הבחירה האמיתית של אלפי בני התורה, ילדי ישראל השוקדים על תלמודם, משננים משניות בעל פה ונבחרים עליהן. זו הבחירה האמיתית, הבחירה בתורה ובמשה עבדו!

שנראה במעלת חברינו
ולא בחסרונם
המערכת

שלא נהגו כבוד - עד היכן?!

ירד רבי עקיבא אחריו ואמר, אבינו מלכנו אין לנו מלך אלא אתה, וירדו גשמים. הווי מרנני רבנן, יצתה בת קול ואמרה: לא מפני שזה גדול מזה, אלא שזה מעביר על מדותיו וזה אינו מעביר על מדותיו, ע"כ.

הא קמן חזינן בהדיא את הכח שהיה יכול להושיע את תלמידיו ולמנוע את כל הצער ועוגמת הנפש, ולמנוע לדורי דורות את הצער של מיתת תלמידיו על ידי העמל וכח התורה שהיו טמונים בו. והרי איתא בסוטה (כ"א ע"ב) תורה אגוני מגאנא ואצולי מצלא. ועליו אמרו מנחות (כ"ט ע"ב) בשעה שעלה משה למרום מצאו להקב"ה שישב וקושר כתרים לאותיות, אמר לפניו: רבונו של עולם, מי מעכב על ידך? אמר לו: אדם אחד יש שעתידי להיות בסוף כמה דורות ועקיבא בן יוסף שמו, שעתידי לדרוש על קוץ וקוץ תלי תלים של הלכות. אמר לפניו: רבונו של עולם, הראהו לי. אמר לו: חזור לאחורייך. הלך וישב לסוף שמונה שורות ולא היה יודע מה הם אומרים. תשש כוחו. כיון שהגיע לדבר אחד אמרו לו תלמידיו: רבי, מניין לך? אמר להם: הלכה למשה מסיני. נתיישבה דעתו. חזר אל הקב"ה ואמר לפניו: רבונו של עולם, יש לך אדם כזה ואתה תורה על ידי? אמר לו: שתוק, כך עלה במחשבה.

ושם (מ"ט ע"א) אמרו: משמת רבי עקיבא בטל כבוד התורה, ופירש רש"י שהיה נותן לבו לדרוש כל קוץ וקוץ של כל אות וכל שכן תיבות יתירות וכו', וזהו כבוד תורה גדול שאין בה דבר לבטלה. ועוד אמרו, משמת רבי עקיבא בטלו זרועי תורה ונסתתמו מעיינות החכמה. ופירש רש"י, עומק סברא ולסמוך טעמי תורה שבעל פה על מדרשי המקראות ואותיות היתרים ולשנות המשתנים במקרא.

והנה המהרש"א בחגיגה (ט"ו ע"ב) מביא שמצא בספר הישן וז"ל: רבי עקיבא היה שלם בכל מיני שלימות, והגיע לגבול ששכל האנושי אי אפשר להגיע אליו. ובעירובין (י"ג ע"א) אמרו על רבי מאיר דמעיקרא אתא לקמיה דרבי עקיבא, ומדלא מצי למיקם אליביה אתא לקמיה דרבי ישמעאל וגמר גמרא, והדר אתא לקמיה דרבי עקיבא וסבר סברא. ופירש רש"י, רבי עקיבא שהיה חריף לפלפל ולדקדק במה שלמד להשיב תשובות ומשניות זו על זו ולתרוץ (ועוד עיין בהאי עניינא במסכת בבא בתרא קנ"ח ע"ב ועירובין נ"ג ע"א. ובמסכת סנהדרין פ"ו ע"א אמרין, סתם מותני רבי מאיר, סתם תוספתא רבי נחמיה, סתם ספרא רבי יהודה, סתם ספרי רבי שמעון, וכולהו אליבא דרבי עקיבא. ופירש רש"י, ממה שלמדו מרבי עקיבא אמרום).

וביאור העניין בקוצר אמרים, שלמרות חשיבות תורתו של רבי עקיבא - במקום שקיים חסרון בבין אדם לחברו, הרי זהו חסרון בדרגה גבוהה מאוד, ובכהאי גוונא לא הגנה עליהם תורתו! הנה כי כן, מכל המבואר עד כה למדים אנו מה גודל חומרתה של אי הנהגת כבוד בין אדם לחברו, שלמרות גודל צדקותם של תלמידי רבי עקיבא, ועל אף רום מעלת תורתו הנשגבה - בכל אופן נגזרה עליהם מיתה כזו, ואבלות לדורי דורות. ישמע חכם ויוסף לקח!

רסין ביבמות (ס"ב ע"ב), שנים עשר אלף זוגים תלמידים היו לו לרבי עקיבא מגבת עד אנטריפס, וכולן מתו בפרק אחד מפני שלא נהגו כבוד זה לזה. והיה העולם שמם עד שבא רבי עקיבא אצל רבותינו שברום ושנאה להם.

ויש להבין היכן מצינו שדבר זה של אי הנהגת כבוד אחד לשני הוא היכי תמצי לחיוב עונש של מיתה. ואדרבה מצינו בתר איפכא דמוכח (בבא מציעא נ"ח ע"ב) שכל המלביין פני חברו כאילו שופך דמים, והיינו טעמא ברגע שמלבינים פני חברו דאזיל סומקא ואתא חיורא, והרי אתה למד מדברי הגמ' שהוא כרוצחו נפש ממש, אבל לא ראינו שזהו העונש על כך. ואף יראה הוואה דמצינו במסכת ברכות (מ"ג ע"ב), סוטה (י" ע"ב) וכתובות (ס"ז ע"ב), שלמדים מתמר שמוטב שישליך עצמו לכבשן האש ואל ילביין פני חברו ברבים.

ועוצמת השאלה הולכת ומתחזקת, שאף שקיבלו עונש מיתה על כך, ולא סתם עונש מיתה אלא מיתה יוצאת דופן, חמורה שבמיתות והיא אכזרית - אסכרה, וכפי ששינונו בברכות (ח' ע"א) תשע מאות ושלשה מיני מיתה נבראו בעולם, שנאמר 'למות תוצאות', תוצאות בגימטריא הכי הוה. קשה שבכולם אסכרה, ניחא שבכולם נשיקה וכו', אסכרה דמי כחיורא בגבבא דעמרא

דלאחורי נשרא. ופירש רש"י, ים אוקיינוס יש בו מקומות שאינו מקבל ברזל, ומחברין לוחי הספינה על ידי חבלים ועקלים שתוחבין בנקביו ותוקעין אותו בדוחק לפי שהם גסין כמדת הנקב. ובמסכת שבת (ל"ג ע"ב) תנינן דאסכרה מתחלת בבני מעיים וגומרת בפה. כלומר, זו מיתה חונקת. ועוד הגמ' שם (ע"א) דנה ואומרת, על מי חלה מיתה כזו אכזרית שחונקת והורגת, איכא פלוגתא בגמ': תנא קמא סבר על המעשר, רבי אלעזר ברבי יוסי אמר על לשון הרע, רבי שמעון אמר על ביטול תורה.

ויש לעמוד בבירור דברי הגמ', איך יתכן לומר כך על תלמידי רבי עקיבא, שהרי תלמידי רבי עקיבא לא היו אנשים פשוטים אלא בעלי דרגות גבוהות ביראת שמים וכדו', וכי יעלה על הדעת שתלמידי רבי עקיבא דיברו לשון הרע? ואם דיברו, ודאי עשו תשובה, וכי בגלל זה צריכים למות במיתה משונה, שהרי הגמ' במסכת ערכין (ט"ו ע"ב) אומרת שכל המדבר לשון הרע אם תלמיד חכם הוא ירבה בלימוד תורה, ואם הוא עם הארץ יתבטל לתמידי חכמים.

ועוד יפלא הדבר, שהרי רבם של תלמידים אלו היה רבי עקיבא, והרי בפשטות היה צריך להגן עליהם מהמיתה המשונה והאכזרית ביותר, שהרי אדם שיש לו בעיות בשלום בית, בחינוך הילדים, בעבודה וכדו', מיד פונה לרב שלו שיעץ לו מה לעשות, כיצד הוא יכול לצאת מהבעיה או כיצד לפטור את הבעיה. ואם כן השאלה הניצבת לפנינו היא מדוע לא שמר על תלמידי הקדושים, שהרי רבי עקיבא היה אדם בעל יכולות רוחניות גבוהות, והראה מדברי הגמ' בתענית (כ"ה ע"ב) בהאי עובדא ברבי אליעזר שירד לפני התיבה ואמר עשרים וארבע ברכות ולא נענה.

הבית היהודי

הרה"ג יואב עובדיה ג'בלי שליט"א

רגשות - שפה בין לאומית

ניסיתם פעם להבין סיני, טורקי, יפני או איראני?

אם אתם תנסו בפנטומימה ושבירי מילים באנגלית, או אפילו תלמדו את שפתם, ספק אם תצליחו. אתם פשוט לא משדרים על אותו תדר! פערים מנטליים עצומים יש ביניכם, וגם בסימני הידיים ותנועות הגוף יש שינויים. למשל, יש מקומות שאם אתה מרים אגודל פירושו 'כל הכבוד', ובמקום אחר נחשב הדבר כתנועת בוז. ברם, דבר אחד אינו נעצר מבעד למחסומי המנטליות והשפה. האופן היחידי בו אפשר להבין זה את זה, הוא **הבעות הפנים והרגשות המתפרצים מהן**, שהם כלי אדיר לתקשורת בין גופים, והם חובקים עמים ויבשות, כמין שפה בין לאומית.

החפץ חיים בפגישה עם ראש ממשלת פולין

והדברים נכונים גם בין איש לאשתו, שהם שני עמים - ממש כמו סיני וסקנדינבי, אמריקאי ויפני, רוסי וטייוואני, וכמאמרם ז"ל (שבת ס"ב ע"א) **'נשים - עם בפני עצמן הן'**! אין תקשורת בכלל, וגם תנועות הגוף שונות הן בתכלית. זו פשוט שפה אחרת, עם אחר, מנטליות שונה! ולכן, על פי דרך הטבע לא שייך בכלל להבין אחד את השנייה: הוא קונה לה דבר שהיא ממש הייתה צריכה, והיא אומרת לו 'בכלל לא אכפת לך ממני'. הוא רץ עבודה עד סוף העולם ובזבז כספים, וזה מה שיש לה להגיד! ואלו כידוע מעשים שבכל יום... ובאמת אין מה להיפגע, הלא מדברים לתדר הלא

כשפרופסור ברטל הבין את שפת היידיש...

אך **כלי אדיר אחד** יתברך, שאיתו שני עולמות, כעין אמת, והיא **'שפת הלב'**, להרגיש את השני ולהביע אותות הזדהות, והפלא הגדול הוא שזה בעצם כל מה שאישה צריכה שבינינו אותה. משנה תוקף מקבל היסוד הנ"ל מהמעשה המפורסם של **החפץ חיים**, שהלך לפני **ראש ממשלת פולין פרופסור ברטל**, התחנן אליו ביידיש שלא יכניס רפורמות לתלמודי התורה של תשב"ר, והסביר לו ברטט שכל יסודות היהדות תלויים בדבר זה. המושל, כצפוי, לא הבין מילה אבל היסה את העומדים סביבו והאזין לתחנוני החפץ חיים. לאחר שסיים החפץ חיים את דבריו הנרגשים פרץ בבכי, ובד בבד הגיע המתורגמן לתרגם את דברי גדול הדור. ברם, המושל הפטיר לעברו שאין צורך בתרגומו, שכן הדברים של הגאון מובנים לו. לתמייה כולם ביאר שאמנם אין הוא מבין את שפת היידיש, ברם את שפת הלב הוא מבין, ועל כן קם וביטל את הגזרה, וליהודים הייתה אורה. יהי רצון שזנכה להפנים יסוד זה, ובפרט בימי העומר שלא נהגו כבוד זה בזה!

לתגובות והארות: a0548525929@gmail.com

מ"ל: 'חדש בקרבי' שעל ידי עמותת 'ארגון יוצאי תימן' בנשיאות הרה"ג רבי **מרדכי יצהרי שליט"א**

חברי ההנהלה:

הרב **שלום תם שליט"א** | רבי **דוד גריידי שליט"א**

רבי **דוד תעשה שליט"א** | הרב **משה ישראל יונה שליט"א**

יעוץ והכוונה: הרב משה ישראל יונה שליט"א

כתורות: הרב נחום צבי מנדלסון שליט"א

צרכיה: הרב ש. ב. לוי שליט"א | **ניקוד ויועץ לשוני:** רבי דוד תעשה שליט"א

מדור ילדים: גב' ת. חזקיאן תח" | **ציורים:** אורי כץ

גרפיקה מודעות: אפט-מעוף | **צילום:** צלם המערכת - באדיבות המצלם

הדפסה: קופי טופ דפוס אישי בע"מ

שולחן מלכים

הרה"ג יוסף צברי שליט"א
רב ומו"ץ באלעד

מפנינו רבותינו על פרשיות החודש

מה הקשר בין כוכבים, עפר ובהמות?

פרשת תזריע

'דבר אל בני ישראל לאמר אשה כי תזריע' (י"ב ב') קשה הגאון רבי **סעדיה צפירה זצ"ל** בחיבורו כסף צרוף: מהו הטעם שסמך הכתוב את פרשת טומאת האדם בתחילת פרשת תזריע, לפרשת הבהמות והחיות המסיימת את סוף פרשת שמיני? ובפרט, שהלא מעלת האדם גדולה מן הבהמה, ואם כן מדוע שנאו הכתוב כאן לאחר שפירט את החיות והבהמות, ולא הקדים את האדם לבהמות?

התבודדות האדם מתוך דמיון לבעלי חיים ולעפר הארץ

וביאר באופן נפלא, כי דבר זה בא ללמדנו שעל האדם להתנהג תמיד בענוה ולהשפיל את עצמו. שכן מצינו שנמשלו ישראל לשלושה דברים: לכוכבים, לעפר הארץ ולבהמות.

לכוכבים - שנאמר 'ויוצא אותו החוצה ויאמרו הבט נא השמימה וספור הכוכבים אם תוכל לספור אותם, ויאמר כה יהיה זרעך' (בראשית ט"ו, ה').

לעפר הארץ - שנאמר 'והיה זרעך כעפר הארץ ופרצת ימה וקדמה' (שם כ"ח, י"ד). **ולבהמות** - שנאמר 'אדם ביקר בל ילין, נמשל כבהמות נדמו' (תהלים מ"ט, ג').

שלושת הדימויים הללו באו ללמדנו כי בזמן שישראל עושים רצונו של מקום, אין כל אומה ולשון שולטת בהם, שנאמר 'ומוראכם וחיתכם יהיה על כל חית הארץ' (בראשית ט', ב'), ובפרט אם יש באדם ענוה ושפלות, והוא מחשיב את עצמו כתולעת שהוא פחות שבנבראים, שהרי הדבר נהפך, ואחרון ראשון יהיה ומעולה על הכל.

ואם חס ושלום אין ישראל עושים רצונו של מקום, הרי נמשלו לבהמה ועפר - והאדם נחשב כן אפילו כלפי הבהמה, והכל מושלים עליו, וזה רודה בו וזה מושל בו, וזה נושכו וזה עוקצו. לכך באה הסמיכות (של תורת האדם לתורת הבהמה), כדי שיתבודד האדם ויחונן דעתו עליו, וישפיל עצמו עד הקצה האחרון, ואז יקוים בו 'וכל גיא ינשא'.

היכן נרמזה שתיית היין של בני אהרן?

פרשת אחרי מות

'אחרי מות שני בני אהרן' (ט"ו, א')

הסביר הגאון רבי **יהודה גופאן זצ"ל** בחיבורו 'פנים חדשות', שבפסוק זה

נרמז טעם מיתתם של בני אהרן וקידוש השם שאירע בזה, ואלו דבריו:

הנה אמרו רבותינו ז"ל על פסוק 'בקרובי אקדש', שנתקדש השם במיתתם. ושמא יש לומר, שנרמז זה במה שאמר 'אחרי מות', סופי תיבות ארבע מאות ועשר כמנין 'קדוש', שנתקדש ה' במיתתם.

'שני בני אהרן' ראשי תיבות שב"א, שהם גם ראשי תיבות שמתו בעוון אביהם.

וכן 'שני בני אהרן' - סופי תיבות 'יין', לרמז למה שאמרו רבותינו ז"ל, ששתויי יין נכנסו למקדש.

זהירות - הגדת עתידות!

פרשת אמור

'אמור אל הכהנים' (כ"א, א')

ביאר הגאון רבי **שלום שבזי זצ"ל** בספרו 'חמדת ימים', מפני מה נסמכה פרשת אמור, המתחילה באזהרת הכהנים - לסוף פרשת קדושים - המסיימת באזהרת האוב והידעוני, ואלו דבריו:

'ולמה הסמך אוב וידעוני לפרשת אמור? והטעם, לפי שאמרו ישראל למשה: אם נאסר אוב וידעוני, מה יהא מגיד לנו העתידות? אמר להם: ולפני אלעזר הכהן יעמוד'.

באופן אחר ביאר, מפני מה נסמכה, שזהו לפי שהיו עושים עצם כהן בכור, וכותבים עליה שם טומאה ומקטירים לה, וקורים לה אוב וידעוני, לפי שהיא מודיעה להם העתידות. לכך הסמיכו את הפרשיות - להזהיר את ישראל ממעשה זה.

שמיטה - לפי הפשט

פרשת בהר

'שש שנים תזרע שדך' (כ"ה, ג')

הגאון רבי **יעיש קורייני זצ"ל** ביאר היטב בספרו 'מוחמדי שמים', כי הטעם שצווה הקב"ה שלא נזרעת השדה בשנה השביעית, הוא בכדי שתהיה מנוחה לארץ באותה שנה, ממה שמזריעה בכל שנה ונותנת את כוחה, ובאותה שנה תנוח ויחזור כוחה אליה בשנה השביעית. טעם זה רמזו בפסוק עצמו, וכדלהלן:

'שש שנים תזרע', ראשי תיבות 'תשש'. וזהו הטעם של שמיטה על דרך הפשט, שעל ידי מה שזורעים את הארץ ואין עושים שמיטה, יותש כוחה של ארץ על ידי מה שזורעים אותה. לפיכך צווה השי"ת שיזרעו שש שנים, והשביעית יעשו שמיטה. וזה הוא שאמר 'שמיטה יהיה לארץ' - לארץ עצמה, כדי שיחזור כוחה אליה, ו'נייה שמיטתא יהי לארעא'.

400 שנה של ניסים נחשפים

**כתבה רביעית
בסדרה!**

בבקר קטן המבדד מעולם החליץ והגשם, לפני פארבע מאות שנה, נכתב ברטט וסלודין ובקדשה עלאית ספר התורה 'התם'. השריד הקדוש והנערץ ביותר מההיסטוריה המפארת של יהדות תימן. ארבע מאות שנה נדדו אליו יהודים ערגו לזכרו, תרדו לקדשותו, וספורי פלאות נכרכו בשמו. סודותיו של ספר התורה הקדוש נחשפים לראשונה בסדרת כתבות מפעימה ומרטישה, ביד אמן של הסופר הגודע הרב יעקב ב. פרידמן - ראו עמ' 5.

**ברוך אשר זכה עדתו לתלות
תורה תמימה בה נפשות כשרו:**

רבינו שלום שבזי זצ"ל

תבונות | מאמר חינוכי להורים ומלמדים

הרה"ג מיכאל זכריהו שליט"א
מפקח חינוכי ומחבר סדרת הספרים עמק הפרשה ועוד

מבט פנימי על חינוך עצמנו

הרצון החזק וההחלטה החזקה שיצליחו במלאכה, הובילו אותם לכך שאכן מילא אותם הקב"ה ברוח חכמה ותבונה שעל ידה נעשו מוכשרים לעבודה.

הנה כי כן, נמצאנו למדים מכאן יסוד איתן בכל עבודת האדם: הרצון התשוקה, האמון בכוחות וההחלטה להצליח, הם הם המפתחות להצלחה. **הרצון החזק של אותם אשר נשאו ליבם, לצד האמון בעצמם** שיצליחו לסייע במלאכת המשכן, גרם להם שעשאו הקב"ה **חכמי לב** ומילא את ליבם בחכמה ובכישרון.

לכל אחד מאיתנו יש כוחות אדירים החבויים בו פנימה, תפקידנו הוא איפוא להכיר ולהאמין בהם, לגלותם, להוציאם מהכח אל הפועל ולהפעיל אותם.

ונבחן את הדברים מכיוון נוסף:

« כיצד התעורר שוב לתחייה עץ השלימות? »

באחד מיערות העד הפזורים בעולם נטוע עץ אל מוות, עץ שאינו נכחד לעולם. זהו עץ חלש וקטן.

ובכל זאת, אף אם קורה לו משהו, הוא תמיד מצליח להשתקם.

פעם נכנסו אל היער חוטבי עצים, ניסו לחטוב עצים חזקים, בעלי גזע רחב וחסון. אך לא הצליחו בשום אופן. החוטבים היו

מתוסכלים, כמעט

התייאשו, והנה הבחינו לפתע בעץ האל מוות הבודד והחלש. הסתערו עליו כולם, כילו בו את

תסכולם, כרתו אותו, עקרו אותו, שפכו מלח על מקום גידולו ושרפו כל מה שנותר כדי שלא יצמח יותר.

לאחר מספר ימים הציץ לו עלה קטן מתוך הגזע המפויח, ואט אט גדל, צמח ופרח, והוכיח כי אכן בן אל מוות הוא. שכניו לא האמינו: הרי שרפו אותו, כרתו אותו, כילו אותו לגמרי, איך הצלחת להתחדש ולפרוח? מה סוד ההישרדות שלך?

נענה להם העץ הקטנטן וגילה את סודו: לפני שנים רבות מאוד נטעו כאן גרעין קטן. הגרעין נבט, השריש שורשים והצמיח עלה מעל פני האדמה. רגע לפני שנכנס השורש אל מעבה האדמה, פנה הוא אל העלה הקטן שבחוץ ואמר לו: אני יורד כעת למעמקי האדמה כדי להיות לך למשען ולתמיכה. דע שנכוננו לך ימים קשים, מטלטלים, אתה תהיה עץ חלש, אבל נדיר ובעל תכונות מיוחדות, שיהגרו לך החוטבים לרצות לחטוב אותך ראשון. איך תינצל? איך תשרוד? אני אקח אותך אליי, אגן עליך עד שיעבור זעם, ואז תצמח מחדש. **אבל... כל זאת רק אם תיצמד לאדמה, לשורשים!** אם תנסה להתנתק ממני, לא אוכל לסייע לך ולא תשרוד!

זהו הסוד של עץ האל מוות, וזהו הסוד העוצמתי שלנו, עם ה', ששרד, שורד וישרוד, במהלך כל הדורות, עם כל הקשיים - למרות כל הניסיונות וחרף כל הצרות. אף אם נראה שהוא מושפל עד עפר, נכחד חלילה כמעט לגמרי, תמיד בסוף תהיה תקומה, יצוצו עלים חדשים, ועם ישראל יישאר חי וקיים לעולם. אך כל זאת רק כשהוא צמוד לשורשים, כשהוא יונק את חיותו וכוחו מאבותיו הקדושים, מהתורה הקדושה שניתנה לו מבוראו ויוצרו.

לתגובות: m0504146924@gmail.com

הבריאות כהלכה

הרה"ג יחזקאל אסחייק שליט"א

הניסוי בחולדות

מדוע לא כדאי הוא השימוש הממושך בקמח לבן?

תחילת ייצורו של הקמח הלבן היתה לפני כשלוש מאות שנה. אז הומצאה מכונה חדישה לטחינת קמח, אשר הפרידה ממנו את הנבטים ואת קליפתו הפנימית. בדומה לסוכר כך גם הקמח הלבן חסר כל אותם מינרלים וויטמינים חשובים המצויים בקליפת גרגיר החיטה, אשר הם מופרדים מהקמח הלבן. ולכן הגוף נאלץ להפריש לצורך עיכולו ויטמינים ומינרלים חשובים. **התוצאה:** מאגר הויטמינים והמינרלים בגופנו מתדלדל ופוחת. כיום הקמח הלבן עובר גם תהליכי הלבנה, באמצעות כימיקלים למיניהם שלא היו בעבר. מערכת העיכול מתקשה לעכל אותו, כיון שהוא נהפך לגוש בצקי ללא סיבים, תוסס בקיבה ומגביר את תופעת הרפלקס וגורם לעצירות, בשונה מהלחם המלא הגורם לתנועתיות מעיים טובה.

בניסוי שנערך על ידי חוקרי תזונה באוניברסיטת טקסס בארצות הברית, לקחו שתי קבוצות של חולדות. לקבוצה אחת נתנו לחם לבן ומים בלבד ללא הגבלה, ואילו לקבוצה אחרת נתנו לחם מלא ומים בלבד ללא הגבלה. לאחר שישה חודשים, הקבוצה שניזונה מהלחם הלבן מתה, ואילו הקבוצה השנייה חיה כרגיל. **הרי לנו דוגמא** עד כמה חשובה קליפת החיטה הפנימית. יושם לב שבמחקר זה העכברים ניזונו מלחם ומים בלבד. כמובן שאין אדם שכל מאכלו הוא לחם לבן ומים. באתי רק להצביע על הנזק למערכות הגוף משימוש ממושך בקמח לבן.

מסקנת הדברים: בכל מוצרי המאפה שהינן צורך, יש להקפיד שהם יהיו עשויים מקמח מלא. כאן המקום להעיר כי בשונה מהסוכר שיש להימנע ממנו לחלוטין, ניתן להוסיף לקמח המלא עד רבע קמח לבן. כיום יש ברוח השם מגוון רחב מאוד של מוצרי מאפה מקמח מלא, והדבר כבר אינו בגדר 'מסירות נפש' להזדקק לקמח זה.

אך כאן גם המקום להעיר שישנן אריזות לקמח מלא שהוא כשלעצמו בריא, אלא **שעל גבי האריזות** כתובים מתכונים לאפיה עם תוספות של סוכר, מלח ומרגרינה, והחכם עיניו בראשו לדעת מה לקרב ומה לרחק.

בדרך אגב, כדאי שתדע עובדה חשובה, אשר יש לה השפעה על הדיאטה שלך: מוצרי מאפה מקמח מלא משביעים ואינם גוררים אותך לאכול עוד ועוד, זאת בניגוד למוצרים מקמח לבן, אשר גורמים לאנשים רבים לתחושת רעב בלתי פוסקת. אם אתה מאלה שגם לאחר שגמרו סעודה גדולה עדיין חשים תחושת רעב - כדאי לך מאוד לעבור ללחם מקמח מלא. 2 פרוסות מלחם זה, שקולות אצל אנשים רבים כמו 6 פרוסות מקמח רגיל ויותר, ובלבד שתלעס אותן היטב.

מתוך הספר 'חיים בריאים כהלכה' להזמנת הרצאות ושאלות: 03-6187876 y@ishayek.com

אחד הנושאים הידועים בדפוסי התנהגויות בני אדם ובהלכי מחשבותיהם מביא או מוליד את האמירה - **אין האדם רואה מחוצה לו אלא לפי מה שליבו פנימה מרגיש, מבין, חווה,** באופן כללי ובאותה שעה.

ברור הדבר שככל שנעבוד על עצמנו, במידות טובות, בחיזוק ערכים, והרמת הרף הרוחני והתורני, כך נראה שעם עבודה נכונה נוכל לראות את האחר באור חיובי יותר, להבין אותו, להכיל אותו, לדעת להגיב נכון, ועוד קודם לכן - לתרגם ולתת פרשנות נכונה לדברים המתרחשים מול עינינו.

ננסה לפתוח צוהר לעניין, כפי הנלמד מפרשת ויקהל:

« פיתוח המודעות ליכולת האישית »

האם ישנו גילוי על מפתח המוביל להצלחה בתחומי החיים?

בני ישראל השתעבדו במצרים מלידה ועד זקנה ושיבה במלאכת עבדים. רגילים היו בעבודות כפיים מגושמות, כגון גיבול חומר ולבנים, וחיפוש אחר רפש וטיט.

והנה, בעת שהותם במדבר, כעת הם מצויים לבנות בית משכן לה', המצריך בקיאות במלאכת מחשבת, מלאכת אורג ורוקם, הדורש ידע וכישורים רבים בפיסול ובצורפות ושאר מלאכות אומנות נדירות.

תמהו הם בעצמם, **הכיצד יצליחו הם ליצור מלאכת אומנות** זו? הרי חכמה רבה ועצומה ובקיאות במגוון תחומים עליהם להשלים למען השלמת מלאכה זו. אם כן, **הכיצד זה יצליחו לבנות את המשכן** אם חסרים הם הידע והכישרון במלאכת מחשבת זו?

הרמב"ן (שמות ל"א, ב') מאריך בעניין זה, וז"ל: 'ישראל במצרים פרוכים היו בעבודת חומר ולבנים, לא למדו מלאכת כסף וזהב וחרושת אבנים טובות, ולא ראו אותם כלל, והנה הוא פלא שימצא בהם אדם חכם גדול בכסף וזהב ובחרושת אבן ועץ, וחושב ורוקם ואורג, כי אף בלומדים לפני חכמים לא יימצא בקי בכל האומנויות כולם, והיודעים והרגילים בהם, בבוא ידיהם תמיד בטיט ורפש, לא יוכלו לעשות בהן אומנות דקה ויפה', עכ"ל.

והנה למרות כל זאת, מוצאים אנו שבאים אנשים מכלל ישראל ומנדבים ליבם ורוחם ונוטלים על עצמם את עול בניית המשכן.

והתמיהה עצומה! הכיצד זה מתנדבים הם ומציעים את עצמם למלאכה כה מורכבת אשר אין להם בה סיג ושיח? וכי לא חוששים הם שמא לא יצליחו להתמודד מולה?

אלא מתרץ הרמב"ן כי **רצון חזק, אמון ביכולות והחלטה נחושה,** הובילו אותם לנדב ליבם למרות הידע החסר להם במלאכת אומנות מורכבת זו.

על הפסוק 'ויבואו כל איש אשר נשאו ליבו' (שמות ל"ה, כ"א) מבאר הרמב"ן וז"ל: 'וטעם אשר נשאו ליבו, לקרבה אל המלאכה, כי לא היה בהם מי שלמד את המלאכות האלו ממלמד, או מי שאימן בהן ידיו כלל, **אבל מצא בטבעו שידע לעשות כן, ויגבה ליבו בדרכי ה'** לבוא לפני משה לאמר לו אני אעשה כל אשר דובר', עכ"ל.

בבית מדרשו של הגאון רבי מרדכי יצהרי בתל אביב, בשכונת 'נוה צדק' המיתולוגית שוכן אחד ממקורות התחיה של יהדות תימן, ספר תורה 'התם', הנוגע בנימי הלב ובהיסטוריה המפוארת של יהדות תימן. 400 שנה נדדו אליו יהודים בתימן, עלו לרגל לכבודו, ערגו לזכרו, חרדו לקדושתו, וסיפורי פלאות נכרכו בשמו. לאחר שני הפרקים הראשונים שעוררו הדים רבים, ממשיך הרב יעקב ב. פרידמן במסעו מרעיש הלבבות בעקבות הספר המופלא - אל נשמתה הסוערת והכוספת של יהדות תימן. במסמך מרהיב ובצבעים עשירים הוא פורש את הווי הכפר הנידח בתימן; ימי חגים במחיצת הספר, הנר שהדליקו לכבודו, והלב הכוסף שהצמידו לקדושתו - רגעים רוטטים של תחיית המתים עם שחר בצנעא הבירה, להבות אש שגוננו על ספר התורה, נקמתו בפורעי הכפרים בתימן, והעולים שנשארו אותו בחיקם לאורך מסע התלאות מכפרי תימן לארץ הקודש - פרק רביעי, והפעם: על ספר התורה הקדוש שתבע את עלבוננו, ועל ניסיון הגניבה שהסתיים בשיתוק הגנבים.

נים, וסופו שהשכים משנתו עייף מששכב. כיוון שכך החליט להשכים לבית הכנסת לתפילת שבת. אולי יצא נשכר מנדודי השינה. כשיצא לאוויר הבוקר הקריר של הכפר השתפר מצב רוחו. בין הקרה של הלילה לשרב של היום ידע מזג האוויר המדברי שעת ביניים של חסד. הוא פסע לבית הכנסת באוויר השחר הצלול בעודו מברך כמנהגו את ברכות השחר.

הוא פתח את שערי בית הכנסת, והחל לפתוח את החלונות כדי להאיר ולאוויר את ההיכל. אור הבוקר החיוור האיר את פנים הבית. ואז נתקל במחזה הנורא. אימת בלהות תקפה אותו והפכה את מעיו. הוא נעץ עיניים קמות בשתי הדמויות שכאילו ריחפו מולו במרכז ההיכל. היו אלו צעירים בלבוש מוסלמי שנראו כאילו נתקעו בתנוחה מוזרה, פניהם מעוותות, ועיניהם יוצאות מחוריהן.

חיוורון מוות אחז בו וגופו נתקף צמרמורת. הוא עצם את עיניו, כאילו ביקש להניס בכך את המחזה המפלצתי. כשפקח אותן עדיין היו רוחות הרפאים נטועות במקומן במרכז ההיכל, על פניהם המעוותות ניכרו סימני חיים מעורפלים, כאילו נעו במין מסדרון שבין מוות לחיים.

פתאום הבחין במחזה מחריד נוסף. דלתות ארון הקודש פתוחות לרווחה, ושלושת ספרי התורה של הקהילה, בתוכם גם ספר התורה הקדוש 'התם' עם שלל רימוני הכסף המעוטרים שלהם חשופים.

שער בית הכנסת שב וחרק, צדוק נשם לרווחה כשהבחין בדלת בית הכנסת בדמותו המנחמת של יחיא שרעבי, הגבאי הראשי של בית ה'. פניו המוכרות של יחיא הרגיעו מעט את עצביו. הוא מיהר אל הגבאי שנעץ גם הוא עיניים קמות במחזה.

'אלו יוסוף ועדיל', אומר לו צדוק, 'הגנבים המוסלמים'. השניים נראו מסומרים לקרקע, עיניהם מפלבלות ופניהם מזיגה מחרידה של אימה וייסורים.

צדוק מצביע גם על ארון הקודש הפתוח והספרים הקדושים שנחשפו. שני המחוזות כאילו הסבירו זה את זה והעידו על מה שהתחולל בלילה. שני המוסלמים, גנבים מועדים ומוכרים, ניסו ככל הנראה לגנוב את ספרי התורה או את כלי הכסף המפוארים, והספר הקדוש תבע את עלבוננו. השניים כאילו רותקו באזיקי פלדה לרצפת ההיכל.

הביזה לעיר המחוז צאלע. הייתה שעת לילה מאוחרת, והחיילים פנו ללון את יתרת שעות הלילה בארמונו הכבוש של מושל העיר.

עשן מתאבך ולהבות מיתמרות - ספר התורה תובע את עלבוננו

השחר החל שולח זהרורי אור ראשונים על מחוז גלילה, כשאימה יחשיכה נפלה על העיירה. מארמון המושל עלו ופרצו בבת אחת להבות אש, עשן מתאבך וצווחות אימה. חיילים פרצו מהארמון אל הלילה ההביל, כשלהבות אש לוחכות את בגדיהם. תושבי העיירה פרצו אף הם בבהלה מבתיהם. לא היה ברור לאיש מי לוחם במי, מי הצית ומי נכווה. הבלבול העמיק את הבהלה, והחלה מנוסה.

מאוחר יותר כשהחיילים הגיעו רדופי אימה לרחוב היהודים במרכז הכפר גלילה, תיארו את האימה שחוו בלילה ההוא. התברר שבאישון לילה פרצו פתאום מתוך גוילי ספר 'שם טוב' להבות אש. הלהבות הקיפו את ספר התורה, כאילו ביקשו לגונן על קדושתו. כל הפורעים שניצבו סמוך לספר נכוו קשות. **ספר התורה תבע את עלבוננו.**

לאחר משא ומתן מבוהל פדו היהודים את ספר התורה בפרוטות, ואחד מיושבי גלילה שילם עליו 12 ריאל. סיפורים מהסוג הזה שהתרחשו חדשים לבקרים וקיבלו פרסום גדול כפו על המושלים יחס של כבוד לספרי הקודש.

כשהפולשים המבועתים חזרו מפוחדים לעיירה וסיפרו על נפלאותיו של ספר התורה

ההיכל שבו שוכן הספר המקודש

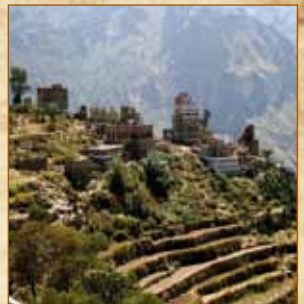
והיה סיפור מופלא נוסף, שעורר רושם עצום על השלטון המוסלמי, ועל יהודי חבל ד'מאר; סיפור שהתרחש בעיצומה של ההגירה מתימן לארץ ישראל; סיפור שעלה לארץ הקודש עם מספריו ועם ספר התורה עצמו, והעתיק אליה את ההשראה ותפיסת הקדושה של ספרי תימן. זהו סיפורו של ספר 'התם'.

רוחות רפאים מרחפות באישון ליל
שבת קודש תרע"ד, פֶּשָׁאָר, תימן. אותו ליל שבת הייתה שנתו של צדוק בדיחי כבדה עליו. הוא התנמנם והתעורר חליפות, ישן נים לא

ליל פרעות בעיירה - ספר התורה הקדוש נלקח בשבי
פורעים פרצו לכפר באישון לילה וכילו בשעה קלה עמל של דורות. הם הכריעו במהירות את חיל המצב בעיר, ואחר כך החליטו להראות מעשה הבעלות על היישוב ולבוז ביזה. דלתות נעקרו, רהיטים נופצו וחנויות נבזזו. המושל האמיר חידרה בראשות ארבע מגודדי חייליו כילה את זעמו המצטבר על העצים ועל האבנים. הגדודים התפרשו לאורך משעולי הכפר. פרצו לאסמים, הרסו גינות ונטיעות, ובזזו ככל שלא לידם.

יותר מאשר לצרכי חמדנות, נועדה הביזה בעיקרה להטלת מורא; להוכיח למושלי מחוז 'גלילה' מי בעל הבית באזור הזה שבדרום מזרח תימן. האמיר חידרה מושל מחוז צאלע הסמוך ביקש להרחיב את שלטונו, ולכפות את מרותו גם על העיירה גלילה.

כמו תמיד, מי ששילם את מלוא המחיר היו יהודי העיירה. בגלילה שכנה קהילה יהודית קטנה. האמיר חידרה, שונא ישראל ידוע, ניצל את ההזדמנות לפרוץ לבית הכנסת, לבזוז ולבזות את ספרי התורה וכלי הקודש.

מיישובי תימן

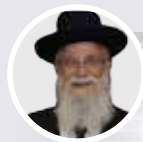
הילה קודר ומבשר רעות ירד על עמק גלילה. רוח מדברית קרירה נשבה מכיוון מפרץ עדן והבריחה את מתי מעט העוברים ושבים. רחובות הכפר היו ריקים ושקטים בשעה הזו. בסמטאות נשמע רק קול הלמות הקלגסים הפורעים במלאכת הביזה. תושבי גלילה הערבים והיהודים מתבצרים באימה בבתיהם, מעכלים את מראות ההרס והחורבן שהותירו הפורעים.

בלב הכפר, על גדות אגם חג'אג'י התנוסס בית הכנסת 'שם טוב', שֶׁקֶט, חשוך, צופן סוד. גדוד חיילים פרץ בבת אחת את מעטה השקט והחושך, חצה את החצר וניפץ לרסיסים את שער הכניסה. מטרת פניהם היה ארון הקודש. הארון היה נעול, וגם אותו ניפצו לרסיסים. רק למחרת, כשהפולשים המבועתים חזרו מפוחדים לעיירה, סיפרו ליהודי גלילה על מה שארע בלילה ההוא.

ארון הקודש בבית הכנסת הזה היה מוקד הביזה המרכזי שלהם. אחד ממושלי המחוז סיפר לאמיר חידרה, שבבית הכנסת 'שם טוב' שוכן אחד מספרי התורה המופלאים הנערצים על יהדות תימן, הנושא אף הוא את השם הזה. היהודים, כך נאמר להם, ישלמו עבורו כופר עד לפרוטסה האחרונה.

גדוד החיילים ניפץ את דלתות ארון הקודש. במרכז הארון, חבוי מאחורי פרוכת ארגמנית, עטור כתרים ורימוני כסף ניצב בהדרו גולת הכותרת של יהדות תימן, ספר התורה העתיק 'שם טוב'. הבוזזים הנרגשים אספו את הספר, והתכוננו להעביר אותו עם שאר

זכו -

שכינה ביניהם

הרה"ג נחום דיאמנט שליט"א

סיפורו של מלמד

מוצלה ומסכן

מעשה ביהודי בני ברק מלמד בחיידר בעיר, עשרות שנים. בכל שנות עבודתו, לא היתה מציאות שילד לא יידע את החומר. לא היתה קיימת מציאות כזו! מלמד מסור מאין כמוהו.

בשעת הפסקה לא נכנס לחדר המורים, נשאר בכיתה. את כוס התה הביאו לו אל הקתדרה שלו, וישב עם תלמידים חלשים,

לשנן את השיעור פעם נוספת. כך בהפסקה ראשונה, כך בהפסקה שנייה - משנן ומשנן עם כל מי שרק מתקשה. כאשר המלמד סיים יום לימודים והלך לביתו, שובל של ילדים אחריו - משננים יחד. ביום שישי בשעת סיום הלימוד, מברכים את הרב'ה ב'שבת שלום', הוא מזמין אותם אליו הביתה: 'אתה בא אלי בשבת אחה'צ לחזור על הגמרא, אתה תהיה באחת עשרה ואתה בשתיים עשרה' וכו'. תתארו לכם איך השבת התנהלה במעונו - ללמוד וללמוד! נפלא, כך עשרות שנים.

כאשר יצא לפנסיה, המלמדים הוותיקים ערכו לכבודו מסיבת פרידה. בנאומו המרכזי של אחד המלמדים, בין הדברים, הוא שאל את הנוכחים: 'האם יש אחד מהנוכחים הזוכר פעם אחת, את המלמד - חתן המסיבה, בחדר המורים?' אחד לא קם. כי אכן לא ראו אותו מלבד בישיבות צוות, כמוכן. אבל בהפסקות - לא.

אה! מסירות של ממש, מסירות אין קץ! הלוואי וכל המלמדים היו כאלה. סיפר לי אותו מלמד, ואני מדגיש: סיפר לי, כי פעמים רבות מתגלגלים סיפורים... שלא נדע אם הם נכונים (אומרים: 'מעשה שהיה ולא נברא...'). אני מדבר על מה שהוא סיפר לי. היה זה לפני כעשרים שנים:

'האמן לי', לחש באוזני, 'אינני מסוגל לשבת בשבת אחר הצהריים חצי שעה ולחזור עם הבן שלי על מה שלמדו בחיידר'. הוא המשיך, 'אינני מבין מדוע זה כך? אך כנראה, בגלל כך ה' נתן לי בן אחד וחמש בנות'... סיים באירוניה.

הוא לא הבין מדוע. אבל אני מבין! לכל אותם ילדים שאתה מוסר נפש בשבילם, אינך חייב כלום. לבנך אתה חייב!

המבחן האמיתי של אדם הוא דוקא במקום הקושי. בשעה קשה. ועל כך - בפעם הבאה א"ה.

פינת ההלכה

הרה"ג אורן צדוק שליט"א

ראש בית ההוראה 'נדר ההוראה' ומח"ס שו"ת אורן של חכמים

ברכה על נטילת יד אחת

אדם שכף ידו חבושה כולה עם גבס, האם כיוון שאינו נוטל אלא יד אחת, יברך על 'נטילת יד' בלשון יחיד?

נראה שגוף השאלה נובע מכך הוראת מרן בשלחן ערוך בהלכות טבילת כלים סימן ק"כ סעיף ג', שהטובל כלי אחד מברך 'על טבילת כלי'. ואם אכן כן הוא, הרי החילוק ברור, שבטבילת כלים מעיקרא על דבר ההווה והמצוי תיקנו חכמים במטבע הברכה, שלעתים אף טובלים כלי אחד, אולם בנטילת ידיים אין נטילה פחותה משתי ידיים, אלא אם כן נאנס כפי הנדון האמור בשאלה. ואם כן אין לנו במטבע הברכה אלא כפי שתיקנו חכמים מעיקרא, 'על נטילת ידיים'. וסמך לדבר דברי רבינו הרמב"ם פרק רביעי מהלכות תפילין הלכה ד'. וכן הורו האחרונים.

העלאת מחיר השכירות

השכרתי מחסן לסופר סת"ם במשך שנים, והנה נודע לי שהמחירים בשכירות זו עלו במידה ניכרת, האם אני יכול להעלות את המחיר באמצע השנה, ואם לא, להוציא?

הנה כפי שהתברר מן השואל בעל פה, הסכם השכירות בראשיתו היה לשנה וכך נחתם החוזה, והשכירות המשיכה לאחר מכן בשתיקה, וסך התשלום המשיך כפי שהיה קודם לכן. והנה ככגון זה ההלכה פסוקה בשלחן ערוך חשן משפט סימן ש"ב סעיף ט', שכאשר השכירות נעשתה ללא קציבת זמן אלא בסתמא, יכול הוא לומר לשוכר תשלם כפי השער שהתייקר או שתצא מיד, ואינו צריך להודיעו קודם לכן, שהסיכום הראשון נעשה על דעת המחיר הקודם, אולם לא יכול לומר לו תשלם לי למפרע על כל החדשים שלא ידעתי בהם עלתה השכירות.

שימוש במעטפה מבוילת שנשלחה להתרמה

לעתים שולחים לי מוסדות וארגונים שונים בקשה לתרומה, ומצרפים גם מעטפה מבוילת (עם בול רגיל ולא חותמת תשלום דמי הדואר על ידי המקבל, אם המכתב יישלח). אודה על האמת, לא תמיד אני תורם. האם מותר לי להשתמש במעטפה המבוילת לצרכי?

מצינו גדולי ישראל שהיו משיבין לשולח תשובה במעטפה ששלחלו, רק מחשש לגזל, יעוין שו"ת מהר"מ שיק (יו"ד סימן קע"ג), וכן הגר"ש קלוגר בשו"ת טוב טעם ודעת (חלק ב' סימן כ'). אלא שראיתי בשו"ת ציץ אליעזר (חלק כ"א סימן ג') שהעמיד את מנהגם שלפנים משורת הדין עשו כן. וסייע את דבריו משו"ת מהרש"ם (חלק ב' סימן ר"י) שכתב כן בדעתם, ושכן הוא מנהגו על פי רוב. והעלה שאם רושם אצלו את שליחת המעטפה, הרי יצא בכך ידי חובה, שאם יבוא לתבוע יוחזר לו. והוסיף בעל ציץ אליעזר שברור לו שאין עליו דיני שמירה, שהרי לא קיבל עליו שום חיוב שמירה על כך. ונראה לענ"ד להוסיף על דבריהם, שכיום תופעה זו התרחבה מאוד, שהרי כל השולחים באופן זה, לוקחים בחשבון שיתכן מאוד שהמעטפה המבוילת, לא תוחזר אליהם, ועל דעת כך הם שולחים, אלא שסוברים שאם ישלחו כך, גדלה ההסתברות שיקבלו מענה לבקשתם משום חוסר הנעימות שישנה למקבל אם לא ישלח חזרה ויאבד את הבול, הלכן על פי מה שכבר התבאר, נראה לומר שאין מחובתו של המקבל לשלוח להם תשובה או סך כסף, אם אינו מעוניין בכך, ולרווחה דמילתא והשקטת המיית גרישת המצפון, יציין לעצמו זאת.

לשאלות בהלכה: ateret70@gmail.com

שימוש במלחיה עם גרגירי אורז בשבת

מלחיה שיש בה גרגירי אורז, האם יש חשש מלהשתמש בה בשבת? האורז ניתן בה על מנת לספוח את הלחות שבמלח ולמנוע את התגבשותו, וממילא אין שום כוונה לברור את המלח מתוך האורז, ומותר להשתמש במלחיה זו בשבת.

ייבוש כלים בשבת

שטפתי סירים לפני שבת והנחתי על משטח הייבוש, האם מותר לי להכניס אותם לארון או למגירה ביום השבת, כשיתייבושו?

הסירים נחשבים 'כלי שמלאכתו לאיסור', ולכן אין לטלטלם בשבת אם לא לצורך גופו או מקומו. לדוגמה, אם צריך את הסיר להשתמש בו לדבר היתר, כגון לצורך שטיפת פירות וכדומה, או אם הכלים תופסים מקום וצריך את המשטח להשתמש בו, מותר לטלטל את הכלים, אפילו אם עיקר כוונתו באלו השימושים להכניסם לארון, אבל ללא צורך כלל אסור להזיז את הסירים מהייבוש לארון.

תרומות ומעשרות בנבטי חומס

נשאלתי על ידי יניק וחכים, השה"ט מאיר טולדאנו נ"י מקוראי העלון היקרים, האם בנבטים של חומס שהוא מגדל על צמר גפן, צריך להפריש מהם תרומות ומעשרות?

והשבתי לו: 'יש להפריש מעט מבלי לברך, וכאשר תאכל מהם תברך עליהם ברכת שהכל'. וטעם הדבר, שגידולם נעשה על מצע 'צמר גפן' שאינו קרקע כלל, והרי זה דומה ממש למה שדנו פוסקי זמנינו בגידולי מים המכונים 'הדרופונים', שאין עפר כלל בגידולם, והורו בשל כך שברכתם 'שהכל נהיה בדברו'. ואסברא לן מילתא בטעמא, הגאון רבי בנימין זילבר בספר הלכות שביעית חלק א' בגידולים אלו לענין שביעית, שאפילו

מתחברים ומרוויחים!

זוא אהיוג לעריכ לענו,
 אהיוג כנס ביה הכנסת לע אסוק אלוכיג
 אהשעל במעלוי 'אצל בקרבי'.

העלון 'חדש בקרבי' גדוש בעושר תורני מחכים
 לכל בני המשפחה, מופץ במאות נקודות ברחבי
 הארץ, וכן באלפי עותקים במהדורה דיגיטלית.

- בית הכנסת חניכי הישיבות ק"ק תימן - אלעד
- בית הכנסת מגן אברהם - אלעד
- מר שאלתיאל עמרני - אשקלון
- בית הכנסת נצר יהודה ירון דרורי - בית דגן
- בית הכנסת בני תורה - בני ברק
- בית הכנסת חניכי הישיבות - בני ברק
- בית הכנסת שלום ורעות - בני ברק
- בית הכנסת קהילות יעקב - בני ברק
- בית הכנסת אוהל משה - חולון
- בית הכנסת חברת אחים - ירושלים
- בית הכנסת נוסח תימן כוכב יעקב - כוכב יעקב
- בית הכנסת המרכזי - מושב אחיעזר
- בית הכנסת מגן אברהם - נתניה
- בית הכנסת פאר הרש"ש - פתח תקווה
- בית הכנסת אמת ושלום - ראש העין

• רשימה חלקית - מידי חודש נפרסם בתי כנסת
 חדשים, עקבו האם שמכם מופיע ברשימה!

זוכה החודש:
 הרב עוזי יאיר ג'יבלי
 שליט"א
 גני תקווה

התמונה להמחשה בלבד

**נופש
 בצימר חלומי!**
 אהשעל אהיוג לעריכ לענו
 מדי חודש תערך הגרלה
 על נופש בצימר
 לשגרירים ולמצטרפים
 לתוכנית השגרירים

להצטרפות: **054-8410475**

7 **HB0548410475@gmail.com**

זה מזה ששיצזור לך!

הזיווג
שכלך

השמוחה
שכלך

הפרנסה
שכלך

ההצלחה
שכלך

הבריאות
שכלך

הנחת
מהילדים
שכלך

ספר התורה חתם שעבר מדור לדור מאב לבן ברטט ובזיע, אשר נכתב בקדושה ובטהרה ע"י המקובל האלוקי לפני 382 שנה ומאז החל לפעול ניסים ונפלאות וכאז כן היום כל מי שמגיע לס"ת להתפלל זוכה ורואה ישועות

עקב מגבלות הקורונה, ניתן להעביר שמות לתפילה (ללא עלות) אצל ספר התורה הקדוש.

השמות יזכרו בל"ג על ידי הגה"צ הרב מרדכי יצחקי שליט"א

שלוחה 4 03-539-3010

זעקת אה

שיחת הטלפון לאחר שנים

סיפורו הדרמטי

של ילד יהודי קטן שנתלש

מחיק משפחתו, ומסע החיפושים

הבלתי יאמן של בני משפחתו השתרע

על פני... 46 שנים

קראו את סיפורו הדרמטי, קורע לב ומחמם את הלב, של אחים שהופרדו והתאחדו מחדש. השניים נולדו וגדלו בעניות קשה, בתימן שלפני תש"ח, עד אשר נאלצו לעזוב את בית הוריהם בחיפושים אחרי מזון בכפר ערבי נידח. שם התקבלו בהכנסת אורחים... ובבגדנות ערבית מסורתית, כאשר פנחס בן השש הוכרח להתאסלם ונלקח מאחיו. בשנת תש"ט, עלה האח הגדול יותר ארצה, יחד עם רוב יהודי תימן, אך מעולם לא ויתר על חלומו למצוא את אחיו הקטן ולהביא לאיחוד המשפחה. חלומו התגשם כעבור 46 שנה. באדיבות מערכת 'זמן' • פרק שני בסדרה

גולה למקום תורה

'אחי, אני מאושר שהגעת אלי!'

זהייתה הגיגת יפת לביתו הפשוט של וואהב, אחיו למחצה הגדול ממנו. קבלת הפנים החמימה הרגיעה את יפת וגרמה לו תחושה נעימה.

'תוכל לעזור לי עם בני הצעיר, ובתמורה לכך אעשה כל שביכולתי ללמדך תורה. אני יודע שאתה ילד פיקח, ואני מצפה לראות ממך דברים גדולים. אם תלמד תורה בהתמדה רבה, תוכל להיות מורי, תלמיד חכם ושוחט ובודק - בדיוק כמוני.'

לאחר העדרו

במשך חודשים

ארוכים, דפק האב

בדלת והודיע:

באתי לקחת את

הבן שלי!

וואהב עזב את הבית בגיל רך, כדי ללמוד תורה מפיהם של תלמידי חכמים גדולים. מוריו הקדישו מזמנם לקדם אותו, ולבסוף הוא קיבל סמיכה. כעת, הוא שמח מאוד על ההזדמנות שניתנה לו להשיב באותה מטבע ולעזור לתלמיד נוסף

הצורפים בבית

המלאכה. ואם לא היה די בכך,

היה עליו למצוא וללקט סוג מסוים של פרי ששימש להכנת חומר ניקוי להברקת כלי הזהב שיוצרו במפעל המשפחה.

בגיל 13, הבין מנחם שהוא לא יכול להמשיך כך לנצח. התסכול הגדול ביותר שלו היה העובדה שהוא לא קיבל כל תשלום עבור שירותיו הרבים. מוקדם בבוקר הוא היה אוכל ארוחת-בוקר שאמו הכינה לו. בלילה, כאשר שב הביתה מורעב, הוא אכל את ארוחת הערב. וכך במקום שהוא, כבן הגדול בבית, יעזור לאמו לפרנס את המשפחה, היא נאלצה להקציב לו ארוחות מן המעט שהיה ברשותה!

הקש ששבר את גב הגמל היה ערב אחד, כאשר מנחם שב הביתה מיום נוסף של עבודה מפרכת, אך לא המתינה לו ארוחת ערב. פשוט לא היה אוכל בבית. הוא נאלץ ללכת לישון רעב.

מנחם אמר לאמו שהוא חושב לברוח מהבית. ישנם כפרים רבים של יהודים, שם הוא ינסה למצוא עבודה.

'זו ההחלטה שלך', השיבה לו אמו בדמעות. עם אור ראשון של בוקר, לפני שמישהו יספיק להגיע ולקרוא למנחם לעבודה, נפרדה ממנו אמו לשלום, והוא חמק ויצא מאלי-וערה, לתמיד.

זמן קצר לאחר-מכן, הוא חזר... אך רק כדי לספר למשפחתו השבורה כי הוא עומד לברוח אל עיר הנמל עדן, יחד עם חבריו החדשים, ומשם לארץ ישראל.

אמא ידעה שלא יעבור זמן רב עד שאבא יגיע כדי לגייס את יפת למילוי מטלותיו של מנחם במקומו. 'אני הולכת לשלוח את יפת לאחיו הגדול, מורי וואהב, כדי שילמד מפיו תורה, תפילה, מצוות והלכות', הודיעה האם לילדיה. 'הוא התחיל ללמד את יפת אלף-בית, ואני בטוחה שהוא ישמח לקחת תחת חסותו את תלמידו לשעבר, הפיקח והמוכשר. וואהב מכיר אותי; הוא יודע שיש שנים טובות יותר מאחרות, וכי גם אם כעת אין לנו מאומה, בוודאי אשלם לו כאשר תהיה לי היכולת לכך. ייקח לאבא כמה ימים עד שיתברר לו שמנחם לא חוזר. מיד אשלח לאמו של וואהב הודעה. היא תכין את וואהב, ואז אשלח את יפת, לפני שאבא יוכל למצוא אותו.'

הדודה הצדקנית

זוהי סעידה, אחות אמו של יפת בן טובים באה לגור עם המשפחה בצריף העלוב שלה באלי-וערה. היא עזרה לאחותה בכל - בהשגת מזון ובגדים, בחינוך הילדים ובמשחק איתם, ובהענקת הרבה אהבה.

'שרדנו בזכותה של דודה סעידה', אומר בן טובים. 'היא הייתה אישה מיוחדת במינה, עם לב ענק ומסירות ללא קץ עבור המשפחה, מבלי לצפות לשכר. בשבילנו היא הייתה מלאך מן השמיים'. בן טובים מסביר לכתבנו כי אמו הייתה אישה צנועה וביישנית, עליה ניתן לומר 'כל כבודה בת מלך פנימה' (תהלים מה, יד). היא לא הייתה רגילה להתרחק מן הבית. דודה סעידה הייתה בעלת אומץ ויוזמה, ונהגה לשוטט בכפרים הערביים הסמוכים, מתחננת בפני התושבים למזון ולתרומת חפצים כפי יכולתם.

למרבה הצער, העזרה שהם קיבלו ממנה לא ארכה זמן רב. נדודיה בין הכפרים גבו מחיר כבד, ודודה סעידה חלתה. היא הייתה מרותקת למיטה ונאבקה במחלה, אך תוך זמן קצר נפטרה.

כל מי שהכיר אותה התעצב מאוד לשמוע הבשורה הקשה. יפת הצעיר ומשפחתו היו שבורים, כאשר עם מותה הם איבדו את מקור התמיכה היחידי שלהם.

כעת נאלצה אמו של יפת לצאת מביתה ולשוטט בעצמה בין הבתים, בחיפוש אחר מזון למען ילדיה הרעבים. לפעמים היא נעדרה מן הבית במשך ימים שלמים.

כאשר המוצב היה קשה במיוחד, אמו נהגה לפקוד את קברה של סעידה ולשפוף את ליבה. היא הייתה פונה אל סעידה ומספרת לה עד כמה היא חסרה לה.

מנחם בורח מהבית

מנחם, הבן הגדול בבית, היה מחויב לצאת בכל יום מביתו לאלי-עירש כדי לעבוד אצל אבא. הוא היה מביא לאלי-עירש עלים של צמח הגת, אותו לועסים בתימן בשל השפעתו המעוררת והממריצה, מאחד הכפרים בו גידלו את הצמח. כמוכן, היה עליו לטפל בחמורים, בעיזים ובכבשים של אבא. ובנוסף לכל, אבא חייב אותו לסרוק את הגבעות והיערות מסביב, בחיפושים אחרי גזרי עץ יבשים, אותם היה עליו לשרוף ולהפוך לפחם, עבור

מבט על עיר הנמל עדן

שוק שוקק חיים בתימן

בעת צרה, בפרט לקרובי-משפחה שלו. 'אתה ממשיך את מורשת המשפחה', אמר וואהב ליפת. 'אמך שרה היא בתו של תלמיד חכם, ואביה מדמון יהודה היה סופר מומחה ששימר והעתיק ספרי-קודש נדירים.'

יפת ישב בביתו של וואהב ימים ארוכים. הוא היה תלמיד פיקח וגמוע בשקיקה את דברי התורה. בינתיים, לקח לאביו טובים מספר חודשים להבין כי מנחם נעלם באופן סופי, וכי אין טעם להמשיך ולחפש אחריו.

בסופו של דבר, שלח טובים לאשתו שרה שליח, ובפיו דרישתו כי יפת יגיע למלא את חובותיו של אחיו הגדול מנחם.

'הילד חייב ללמוד', היא השיבה בנימה נחרצת. 'אביו לא מילא את חובתו ללמד את בנו תורה. לא זו בלבד, אלא לילד אין כל ספרים בבית, ועוד ביתו של אביו מלא בספרים, ביניהם ספרי אבי, מדמון יהודה. אבי היה תלמיד חכם, ולא יעלה על הדעת כי נכדו יגדל בלי לדעת מהי תורה ומהי תפילה. לכן שלחתי אותו לאחיו וואהב, שילמדו כל מה שעליו לדעת לפי המסורת היהודית.'

המשך יבוא...

מהנעשה והנשמע

• מזל טוב ברכות ואיחולים לרגל שמחת אירוסים נכד הגאון רבי פנחס קורח שליט"א, בן לבנו הרה"ג רבי נתנאל שליט"א, עב"ג נכדת הרה"ג רבי יהודה טביב שליט"א | בת הרה"ג רבי שמואל עוקשי שליט"א עם נכד הרה"ג רבי שלום חדד שליט"א, הבה"ח שלמה חדד נ"ו מבחירי ישיבת כנסת יחזקאל באלעד.

• ברוך דיין האמת: הלכו לעולמם הרה"ג רבי משה גרמה זצ"ל, מרבני בית המדרש 'אור יצחק' ביהוד | הר"ר חזקיהו משה ז"ל מזבדיאל, אחיו של הרה"ג רבי גלעד משה שליט"א - רב היישוב זבדיאל והרב הממונה באשקלון | הרב שלום הלוי עמר זצ"ל, אביו של הרה"ג רבי שאלתיאל עמר שליט"א - מרבני עפולה וראש כולל 'תכלת מרדכי' בכפר גדעון.

• דיווח מתימן: המורדים החותמים אישרו את גירושן של שלוש המשפחות היהודיות האחרונות שנותרו בתימן, ובכך בא הקץ על קהילה יהודית חיה ותוססת בת אלפי שנים.

המקובל הנסתר

מיד לאחר עריכת סדר התיקון, היה נשאר על מקומו, שם בין המדרגות בביתו, במקום שהיה עורך את התיקון חצות, ויחד עם ספריו הרבים נותר ללמוד בשקידה עצומה ומופלאה עד אור הבוקר. מעולם לא היה ניתן לבוא לביתו ולא לראותו עמל בתורת ה' עם ספריו הרבים.

במשך עשרות שנים, מצעירותו ועד ימיו האחרונים ממש, לא היה ישן ביממה יותר משלוש שעות בערך, שעה בצהריים ועוד שעתיים בלילה - כאשר כבר בסביבות השעה 11 בלילה היה שוב מתעורר לתפילות, תיקון חצות ולימוד התורה בשקידה עצומה.

מדי בוקר, עם הנץ החמה, היה רגיל להתפלל בבית המדרש 'לדרמן' יחד עם יבדל לחיים מרן הגר"ח קניבסקי שליט"א, כאשר כל גדולי וצדיקי הדור שהתפללו בבית המדרש לדרמן רחשו לו הערכה מיוחדת ובלתי מצויה.

בענווה גדולה הסתיר את גדולתו העצומה, ורבים רבים לא הכירוהו בענוותנותו המופלגת. רבים השיב רבים בתשובה, ומשפחות רבות ויקרות שבו לאור התורה והמצוות, כשהם נשבים בקסמו ובמאור פניו הזורחים והמאירים. הקפיד לכבד את השבת בכניסתה ולקבלה מוקדם בבית הכנסת בתפילה ומזמורים, וכן נהג להוציא את השבת כמנהג רבינו תם, וגם כשהיה חלוש לא סר ממנהגיו ימין ושמאל.

זכה ונטמן ביום שישי, יום הפורים בסמוך לכניסת השבת, בבית העלמין פוניבז' בני ברק, כאשר כפי רצונו לא נישאו הספדים כלל, וזכה להיטמן בשעת פתיחת שערי שמיים ועת בוא מלאכי השרת לקבל פני השבת. הותיר אחריו דור ישרים מבורך, הממשיכים את דרכו ומורשתו הטהורה, בני תורה ויראי ה'. תנצב"ה.

רבי יחיא זכריה גלעדי זצוק"ל

בערב שבת קודש פרשת תצווה תשפ"א, התקבלה הידיעה המרה על הסתלקותו של הגה"צ רבי יחיא זכריה גלעדי זצוק"ל, מזקני רבני תימן ורב בית המדרש 'עטרת ישועה בקרוב' שיכון ג' בני ברק, והוא בן 86 שנה בפטירתו.

בצעירותו למד בישיבת באר יעקב, אצל מורו ורבו הגאון רבי משה שמואל שפירא זצ"ל. לאחר נישואיו למד בכולל של 'ידלחט"א הראב"ד הגר"מ שטרנבוך שליט"א, שם שקד על תלמודו בשקידה עצומה מספר שנים. כן שימש כראש מתיבתא 'ישמח משה' בקרית אונגו והיה מוסר שיעורי תורה רבים בכל רחבי הארץ, כאשר זכה להעמיד תלמידים רבים, עד שנקרא על ידי רבה של בני ברק הגאון רבי יעקב לנדא זצ"ל לשמש כמשגיח ולפקח על ענייני הכשרות. בנוסף שימש כאב בית הדין בגבעתיים.

כל ימיו היה רבי יחיא מדבר בגעגועים ובכיסופים לגאולה השלימה ולביאת משיח צדקנו, ועל כן קרא לבית מדרשו בשם 'עטרת ישועה בקרוב' - מחמת שתמיד כאב ודאב על הגאולה שבוששת מלבוא בעוונותינו הרבים. תמיד היה כואב את עניין סילוק השכינה על ידי דיבורים בטלים בבתי כנסיות ובתי מדרשות, והיה מרבה לעורר על כך בכל הזדמנות שבאה לידו. היה רגיל לעלות שליח ציבור בתפילת מוסף בשבתות וימים טובים, וכן בימים הנוראים, וכאשר היה מגיע לקדושת כתר המדברת בענייני השכינה, היה כל כולו מתלהט בלהט אש קודש והיה שואג את פסוקי הקדושה. כך גם היה קורה, כשהיה מגיע בתפילה לתיבות 'בשובך לציון ברחמים'. מדי לילה נהג לערוך תיקון חצות בבכיות נוראיות, ומעולם לא ביטל את קביעותו זאת, כאשר

אתגרת

• הנה על סבון הכלים כתוב לא למאכל, אז למה יש לזה הכשר? תשובה: מפחדים שלא תעמוד בזה אז נתנו לזה הכשר.

• מה הברכה הכי חביבה אצל קמצן? 'ברוך שאכלנו משלו'.

• למה קוראים לחברה האוטובוסים 'סופרבוס'? כדי שעריבים יוכלו לקרוא משני הצדדים...

• למה פריעת בעל חוב מצוה? כי עבד לווה לאיש מלווה, וכתוב שאסור למכור עצמו לעבד כי 'עבדי הם ולא עבדים לעבדים'.

• אמריקאי ערבי וישראלי במסעדה. המלצר מודיע להם: 'סליחה, אבל בגלל הקורונה יש מחסור חמור באנטריקוט'. האמריקאי - מה זה 'מחסור'? הערבי - מה זה 'אנטריקוט'? הישראלי - מה זה 'סליחה'?

• היום אני לא עושה כלום, התחלתי את זה אתמול ועדיין לא סיימתי...

• איך מגיעים בקלות להעצמה אישית? עוצמים את העיניים באופן אישי.

• השבת זכיתי ללכת לישון לפני הסעודה ולקיים בהידור את הענין של 'פורס מטה ומקדש'.

• איך אני מקנא באנשים שנשאר להם הרבה כסף בסוף החודש. לי תמיד נשארים הרבה ימי חודש בסוף הכסף.

(הרב י. קולדצקי)

הישועה שמחכה לך כאן!

מעוניין להקדיש את הגיליון לקרוביך ומכריך, להצלחה/רפואה שלימה/עילוי נשמה/זיווג הגון/ זרע של קיימא/פרנסה טובה וכל הישועות, ותזכה גם להשתתף בהפצת התורה!?

בשותפות ל'ארגון יוצאי תימן' תוכל לזכות בהקדשה שנתית/חצי שנתית/חודשית.

פנה עכשיו בטלפון: 054-8410475

לעדכונים, ברכות מזל טוב והודעות

התקשרו: 03-5393010

HB0548410475@gmail.com

הקמת קרנות לאלמנות ויתומים בדרך כבוד

ערבים
שנ"ע קופות הצדקה בארץ ישראל

ערבים קרנות לאלמנות ויתומים ע"ר. מס' 58-046-802-3

לפרטים ולהצטרפות חייגו: 03-6716911

חיוב תיקון צינור מים שמזיק לדירה התחתונה

בהקדם האפשרי, ואין השכן שניזוק או ועד הבית חייבים להשתתף בהוצאות התיקון.

ב] מותר לבעל הצינור לשבור את האריחים או את קיר השכן שניזוק כדי לתקן את הצינור, אולם לאחר התיקון הוא יהיה חייב לבנות שנית בהקדם, את מה ששבר.

ג] אם נגרם נזק לשכן או לרכוש המשותף של דיירי הבנין מחמת המים שחלחלו, הדין הוא כדלהלן: כל זמן שלא נודע לבעל הצינור מהתקלה וכן במשך הזמן שלא היה באפשרותו לתקן, הוא פטור מלשלם עבור הנזק. אולם לאחר הזמן שהיה באפשרותו לתקן, אם פשע ולא תיקן את הצינור - חייב בעל הצינור ברוב המקרים על הנזקים שנגרמו מחמת העיכוב.

ש אלה: צינור מים של הדירה העליונה, שבנוי בקיר או נמצא מתחת לאריחים - נסדק, וכתוצאה מכך מחלחלים מים מהצינור לדירת השכן שמתחתיו ומקלקלים לו את התקרה והרהיטים. על מי מוטל החיוב לתקן את הצינור, האם על השכן העליון שהמים שבצינור שייכים לו, או רק על השכן התחתון, מכיון שהוא הניזוק מהמים שבאים מאליהם מהצינור של העליון, ואינם באים אליו כתוצאה ממעשה שעושה העליון?

תשובה:

א] אם נסדק צינור המים השייך לבעל אחת הדירות, וכתוצאה מכך מחלחלים המים לדירת השכן ומזיקים לו - חייב בעל הצינור בלבד לתקן את התקלה

מקורות וביאורים: עיין מרדכי שהביאו הרמ"א חו"מ סימן קנ"ה סעיף ה', שבכל מקרה שמים של הדייר העליון מזיקים בתדירות לשכן - חייב העליון למנוע את הנזק, ואפילו אם הדבר נעשה על ידי גרמא, ורק במי גשמים פטר שם הרמ"א את העליון כי אין זה ממונו, משא"כ בנדון דנא אף על פי שהמים לא באים על ידי אדם המזיק, בכל זאת מכיון שהמים שהם ממונו מזיקים, יתחייבו בעליהם לתקן כדי שממונם לא יזיק לשכן. ואפילו לדעת הרמב"ם והשו"ע שם שהתירו לעליון להשתמש כדרכו במימיו, נראה שגם הם סוברים כמו שכתב בתשובת הרא"ש כלל ק"ח סימן י', שכאשר צריך להוציא הוצאות מרובות לתיקון הנזק, ובפרט אם צריך לשכור פועלים לשם כך כבנידון דנא, על המזיק לתקן זאת, ורק במקום שיכול הניזק לתקן בעצמו ללא טירחא, פטור.

וכך גם המנהג בזמן הזה בבתי משתפים, שבעל הצינור חייב לתקן לבדו את הצינור שלו, ועל דעת המנהג הזה השתתפו השכנים בבניין, ולכן בזמננו גם לרמב"ם ולשו"ע חייב בעל הצינור לתקן לבדו בהקדם את צינורו כדי שממיו לא יזיקו, הן מצד דין תורה והן מצד המנהג. והיות והתבאר לעיל שהעליון שהוא בעל המזיק צריך לתקן את הצינור, לפיכך עליו מוטל החיוב להיות עם הפועלים ולפקח עליהם שיתקנו זאת היטב ולא יזיקו.

אמנם כל זמן שלא יכול היה המזיק לתקן את נזקו - הוא פטור על הנזק שנגרם לשכן בינתיים מחמת המים, כמבואר בבבא קמא נ"ב ע"ב ובשו"ע סימן ת"י סעיפים כ"ו כ"ז, לגבי בור שחפר וכיסהו כראוי והתגלה אחר כך. הדין הזה קיים בכל האופנים שממונו מזיק, אם הבעלים שמרו עליו שלא יזיק או שכיסו אותו כראוי בתוך צינורות וכדומה ולפתע התחיל להזיק, כמו בנדון דנא, שמתחילה היו המים שמורים היטב בצינורות ולפתע נעשה חור בצינור והם התחילו להזיק. ולכן כל עוד לא נודע לבעלים או שלא היה סיפק בידם לתקן - הם פטורים מלשלם את הנזק שממונם גרמו לשכנים. וע"ע משפטי התורה חלק ב' סימן נ"ח.

הערה חשובה: הדברים משתנים בכל נדון לגופו, ואין לפסוק מהם, וכל שכן בדיני ממונות שתלויים בשערה, ואינם אלא לתועלת המעיין בלבד.

מענה לשאלות בדיני ממונות,

בל"ג בין השעות 9:00-10:00 בבוקר בטל' 054-8434403.

האברך מקרית ספר שחיכה לביל גייטס...

מדוע דוברי הציבור החרדי צריכים להיות דוקא האברכים?

ל אחר ידוע הסיפור על רב חשוב שהתבקש לפני מאה וחמישים שנה לדבר עם מושל המדינה שביקש להכיר יהודי אותנטי. הוא הגיע לעיר הבירה ואז אמרו לו שכדאי שילבש מחלצות שלא יהיה חילול השם להגיע בבגדים בלויים. אז הוא החליף ביגוד, לאחר מכן אמרו לו תסדר את הזקן שלך שלא יחשוב על היהודים שהולכים פרא, ולאחר מכן ציידו אותו במקל מכובד שאנשים חשובים היו נוהגים בזמנו ללכת בו ולאחר מכן הניחו על צווארו צעיף יקר ערך.

הביט בו, העווה את פרצופו ואמר ממכם להביא לי יהודי אמיתי, עוד פעם הבאתם לי יהודים אצלי כל הזמן?

סיפרנו בטור הקודם, לא המהוקצעים, אלה שיודעים, אלה שאין להם ניסיון במדיה, להביע את עצמם.

כאשר התייצב לפני המושל, זה לאנשיו בכעס: 'אני ביקשתי כמו שכל היהודים נראים. מזויף, כמו אלה שנמצאים הכתב 'י שרקי, שעליו הלך לדובריים המקצועיים, איך לדבר. הוא הלך בדיוק אל ומצד שני בחר אנשים שיודעים

וכך הוא הגיע לאיצי אקרמן. אברך מקרית ספר.

הטרחתי עצמי ורשמתי כל מילה שאיצי הזה אמר, והוא ייצג אותנו יותר מכל המסבירנים שאי פעם עלו לשידור. תשפטו בעצמכם.

שרקי: 'אתה מקבל 1800 שקל בכולל. חמישה ילדים - לא צריך לימודי ליבה כדי להבין שיש כאן בעיה, גם אם האישה עובדת.'

איצי: 'לאברכי כולל, יש חשבון בנק נפרד עם הקדוש ברוך הוא, מכל העולם. לא שאין קשיים. לפני כמה חודשים, באמצע סדר ב' אני שם לב שבאמת מעסיק אותי כלכלית. אמרתי לחברותא שלי תשמע, אני נוסע לכותל, אני מרגיש שאני חייב לדבר עם הקדוש ברוך הוא. ובאמת התפללתי בכל כוחי: הקדוש ברוך הוא, אני רוצה להישאר בכולל עוד 30 שנה, תשאיר אותי פה, באמת, תשאיר אותי פה, אני מתחנן. אני צריך עוד 1000 שקל בחודש, כלום, לא יותר מזה.'

ואיצי ממשיך: 'אני מסתובב אגב, בסוף התפילה, הייתי בטוח שביל גייטס עומד שם עם חבילת מזומנים. אז זהו שהוא לא היה שם, ולא רק זה, אשתי מתקשרת אליי כשאני ממש בכניסה לקרית ספר, אומרת לי שהטכנאי בדק את מכונת הכביסה והוא אמר שהיא מתה. אני... השמיים נפלו עלי. כאילו, עוד 3000 שקל, 4000 שקל, עכשיו? אנחנו לקראת סוף החודש, והרגע דיברתי איתך, בורא עולם?'

'אבל אחרי אותו ביקור בכותל - שערי שמיים לא נותרו סגורים. אחרי שבועיים קיבלתי טלפון מחבר שלי, הוא אומר לי: שמע, אני יודע שאתה מנגן בגיטרה, יש מצב שאתה מגיע לקומוזיץ (ערב התעוררות) נשלם לך כמה גרושים. קבעתי מחיר. הוא לוקח אותי!'

שרקי: 'איזה מחיר? כמה?'

'אמרת לי 500 דולר. והוא אומר: בשמחה רבה.'

שרקי: 'גשם של פרנסות קטנטנות אפשר לאיצי להמשיך ללמוד במשרה מלאה. כמה אברכים מתמודדים עם כזאת מצוקה? כמה אברכים, צריכים את העוד אלף שקל בשביל לא להיחנק?'

איצי אקרמן: 'כולם. כולנו. אבל הסיט שלי זה לחשוב שאני יוצא לעבוד. הבית שלי זה בית של תורה, אני לא רוצה לצאת לעבוד. אבל אני רוצה לתת למשפחה שלי, ואני צריך עוד כמה שקלים. אני עושה משהו שטוב לי וממלא אותי באושר איך-סופי.'

שרקי: 'כשאתה יושב פה בכולל ואתה לומד, אתה חושב גם מה חושב עליך הישראלי הממוצע? מפרזיט עד לא יצרתי?'

איצי: 'לא. אני חי בבועה. אני חי בשטעטל, אז את מי זה מעניין? אתה יודע מה היה קורה אם אני לא הייתי יושב ולומד תורה? אני מקיים את העולם, אני המנוע של העולם. אני מפסיק - הבטרייה יוצאת מהמקום. עכשיו, לך תגיד את זה לחילוני הממוצע, הוא יסתכל עליך כאילו: אחי... לך תתאשפז דחוף.'

כך, בהומור, בחביבות וללא שמץ של התנצלות מציג איצי אקרמן את הדבר הכי חשוב לכולנו - עולם התורה בצורה הכי אותנטית, הכי בריאה והכי לא מתנצלת.

יום פעילות חוייתי ומהנה לילדי 'צורבא מרבנן'

לאחר כחצי שנה של שינון ולימוד בכל המרץ במסגרת המיזם האדיר 'צורבא מרבנן' לילדי ישראל, ובו הם שבו וחזרו על פרקי המשניות של מסכתות סדר נזיקין, תוך כדי תקופה מורכבת של התמודדות עם הנגיף וסדר יום לא ברור, הנהלת 'ארגון יוצאי תימן' החליטה ליזום יום פעילות מהנה וחוייתי בפארק 'גני יהושע'.

יום הפעילות הייחודי כלל מאכל ומשקה כיד המלך, ממתקים, דוכני פופקורן, סוכר וצ'יפס ועוד. ילדי החמד נהנו במיוחד בשייט חוייתי, בסירות מנוע ופדלים, במתקני מתנפחים ובמשחקים מעניינים, כשמעל הכל התנוסס בגאון השלט המפואר שהציג את חסותה של עמותת 'ארגון יוצאי תימן'.

לצד החלק הגשמי ברמה הגבוהה לא נגרע החלק הרוחני: סיום מסכת ברב עם נערך על ידי כל הילדים, כשבאמירת הקדוש ניכר קידוש השם הגדול ברחבי הפארק. רבים רבים מן הנוכחים בפארק התפעמו והשתאו מהתנהגותם המופלאה של הילדים, שלצד המשחק וההנאה כבני תורה דאגו להותיר אחריהם את השטח נקי ומסודר. ההתלהבות הגדולה ניכרה בעיניהם הגדולות של הילדים, שהרעיפו זה על זה שאלות בענייני המשנה ותשובותיהן בצידן, וכך סיימו את היום המהנה כאשר הרשמים העזים והמרתקים חקוקים בליבם ומעניקים להם חשק ומרץ להמשיך עוד כהנה וכהנה בשקידת התורה והתמדתה.

הפינוק לזקנתו

בקצוצרה

יְקוּשָׁת. ומדוע? משום שְׁבִקְמֶשֶׁךְ חָיוּ שֵׁל רַבִּי שֶׁמְעוֹן לֹא נִרְאָתָה קִשְׁתּוֹ בְּעָנּוּ. מְנַהֵג נוֹסֵף הוּא לְעֵלוֹת לְקַבֵּר שֵׁל רַבִּי שֶׁמְעוֹן בְּמִירוֹן, שֵׁם עוֹרְכִים אֶת טֶקֶס ה'הַדְּלָקָה הַמְּרוֹכֶזִית'. הַעוֹלָם לְצִיּוֹן חוֹגְגִים בְּשִׁירָה וּבְרִקְוִיּוֹת בְּמֶשֶׁךְ כָּל הַלַּיְלָה. כְּבָר בְּסִפְרוֹ שֵׁל רַבִּי חַיִּים וִיטָאֵל, תַּלְמִיד הָאֲר"י, מְזַכֵּר הַמְּנַהֵג לְעֵלוֹת לְקַבֵּר הָרֶשֶׁב"י בְּיוֹם ל"ג בְּעֶמֶר. וְכֵן מְזַכֵּר גַּם עֵבֶן ה'חֵלְאָקָה': "וְהִרְבַּח רַבִּי יוֹנָתָן הַעֵיד לִי שֶׁבְּשָׁנָה הָאַחַת... הוֹלִיךְ אֶת בְּנוֹ הַקָּטָן שֵׁם עִם כָּל אֲנָשִׁי בֵּיתוֹ וְשֵׁם גְּלוּחוֹ אֶת רֹאשׁוֹ כַּמְּנַהֵג הַיָּדוּעַ וְעוֹשֶׂה שֵׁם יוֹם מְשֻׁתָּה וְשִׁמְחָה".

הַלּוֹלֵת ל"ג בְּעֶמֶר יְדוּעָה כְּהַלְלָה הַגְּדוּלָה בְּיוֹתֵר בְּעוֹלָם. בְּל"ג בְּעֶמֶר וּבַיָּמִים הַסְּמוּכִים לוֹ מְבַקְרִים מֵאוֹת אֲלָפֵי אֲנָשִׁים הַבָּאִים לְשִׁמְחָה וְלְהַתְקַרֵּב אֶל הַצַּדִּיק וְאֶל תּוֹרָתוֹ.

סֵפֶר 'הַזְהָר' הַעוֹסֵק בְּתוֹרַת הַנְּסֻתָּה, וּבְיוֹם פְּטִירָתוֹ גִּלָּה לְתַלְמִידָיו סוּדוֹת תּוֹרָה רַבִּים. מִסְבָּה זֹה, יוֹם הַפְּטִירָה הַכָּבֵד לְיוֹם שֵׁל שְׁמֻחָה - שְׁמֻחָה שֵׁל תּוֹרָה. בְּל"ג בְּעֶמֶר לֹא חָלִים דִּינֵי הָאֲבֵלוֹת הַנְּהוּגִים בְּיַמֵּי סְפִירַת הָעֶמֶר.

כיצד חוגגים את ל"ג בעומר?

מְנַהֵג חָבִיב וּמְפָרֵס מְבִינֵה בְּיוֹתֵר הוּא לַעֲרֵף מְדוּרוֹת. אֶת הַמְּדוּרוֹת מְדַלְקִים כְּזֵכֶר לְאוֹר שֶׁגִּלָּה רַבִּי שֶׁמְעוֹן בְּמֶשֶׁךְ חָיוּ, וּבְמִתְחַד בְּיוֹם פְּטִירָתוֹ - ל"ג בְּעֶמֶר. כְּמוֹ כֵּן, הַמְּדוּרָה מְרַמְזֶת עַל הָאֵשׁ שֶׁהִיָּתָה סְבִיב בֵּיתוֹ שֵׁל רַבִּי שֶׁמְעוֹן בְּעַת שֶׁגִּלָּה אֶת סוּדוֹת הַתּוֹרָה לְתַלְמִידָיו. מְנַהֵג נוֹסֵף הוּא לְצַאֵת אֶל הַשְּׂדוֹת וְלִשְׁחַק בְּחָץ

ציון רבי שמעון בר יוחאי במירון

ל"ג בעומר

לְאַחַר שְׁלוֹשִׁים וּשְׁנַיִם יָמֵי אֲבֵלוֹת מְפָצֵעַ ל"ג בְּעֶמֶר, שֶׁהוּא כִּידוּעַ יוֹם שְׁמֻחַ וְחֻגְגֵי לְמַדִּי.

מתי חל ל"ג בעומר?

בְּתַאֲרוֹךְ י"ח בְּאָבִי.

למה חוגגים ב"ל"ג בעומר?

יֵשׁ לְכָרְךָ שְׁתֵּי סְבוֹת:

א) בְּיָמִים שֶׁלְאַחַר חַג הַפֶּסַח פְּרָצָה מְגִפָּה קְשָׁה בְּקֶרֶב תַּלְמִידֵי רַבִּי עֲקִיבָא, 24 אֲלָף תַּלְמִידֵי חֲכָמִים נִכְסְרוּ מִמֶּנָּה. הַמְּגִפָּה, שֶׁפָּאָמֹר פְּרָצָה בְּיָמִים שֶׁלְאַחַר חַג הַפֶּסַח - הַפְּסָקָה בְּיוֹם ל"ג בְּעֶמֶר.

ב) בְּיוֹם זֶה נִכְסַר רַבִּי שֶׁמְעוֹן בַּר יוֹחָאי, צַדִּיק יְסוֹד עוֹלָם שְׁחִי בְּתַקוּפַת הַתְּנָאִים. רַבִּי שֶׁמְעוֹן חֲבַר אֶת

הגאון רבי יחיא עומיסי זצ"ל

- מֵאֲרִי יַחְיָא עוּמִיסִי, שֶׁנּוֹדַע בְּעֵדוּתוֹ גַּם בְּכַנְּסֵי יב"ע, נוֹלַד בְּעִיר רְדָאע שְׁבִתִּימָן, בְּיוֹם ב' בְּאָבִי תרנ"ה. לְמַד ב"מְדַרְשׁ", וְכִשְׁהָיָה כְּבֵן עֶשֶׂר הַחֵל לְסַיֵּעַ לְאָבִיו בְּמִלְאָכָה.
- מֵאֲרִי יַחְיָא עוּמִיסִי שֶׁמֶשׁ כָּרַב בְּרְדָאע, וְהָיָה מִן הָאֲחֵרָאִים עַל מִפְעָלֵי הַצְּדָקָה שֵׁל הַקְּהֵלָה הַיְּהוּדִית בְּעִיר. בְּתַקוּפַת הַעֲלָאֵת יְהוּדֵי תִימָן אֲרָצָה בְּמִכְצָע שֶׁכִּנְּה 'עַל כְּנָפֵי נְשָׂרִים', הוּא נִשְׁאָר בְּרְדָאע כְּדִי לְסַיֵּעַ לַיהוּדִים לְבָרֵחַ מִתִּימָן. לְאַחַר תְּקוּפָה עֵבֶר לְעִיר עָדוֹן וְשִׁמְשׁ שֵׁם כָּרַב, שׁוֹחֵט וּמוֹהֵל.
- לְבִסּוּף עֵלְהָ מֵאֲרִי יַחְיָא אֲרָצָה וְהִגִּיעַ לְמַחְנֵה הַעוֹלָם "שַׁעַר הָעֲלִיָּה". לְאַחַר מִכָּן עָבַר לְרֵאשׁוֹן לְצִיּוֹן. הוּא הַתְּקַבֵּל שֵׁם עַל הַצְּבוֹר וְשִׁמְשׁ כָּרַב, אִף שֶׁלֹּא נִשְׂא בְּתַפְקִיד רֶשֶׁמִי.
- אֲגוּרוֹת וּמִסְמָכִים אֲחֵרִים שֶׁכְּתִב נֶעְרַב יַחַד עִם סִפּוֹר חָיוּ וְכַתּוּבִים בְּסִפְרֵי 'פְּעֻלוֹת צַדִּיק'. כְּמוֹ כֵּן נִדְּפְסוּ לְקוּטַיִו מִהַתּוֹרָה, מִהַמְּשֻׁנָּה וּמִמְקוּרוֹת אֲחֵרִים, לְצַד תְּשׁוּבוֹת שֶׁהִשִּׁיב, בְּסִפְרֵי 'מִשִּׁיב נֶפֶשׁ'.
- מֵאֲרִי יַחְיָא עוּמִיסִי נִכְסַר בְּיוֹם כ"ה שְׁבֵט תשמ"ו וְנִקְבַר בְּרֵאשׁוֹן לְצִיּוֹן.

בזרכי הצדיקים

מנהיג ורועה נאמן

מִיָּד שֶׁלַח אֶת מְשֻׁרְתוֹ לְקִרְאָה לְפָרְנָס הַקְּהֵלָה וְדַרְשׁ מְמַנֵּה לְהַשִּׁיג אֶת כָּל הַמְּצָרִיכִים הַדְּרוּשִׁים לוֹ לְאַרְוָה. מִהַר הַפָּרְנָס וְהַבִּיָּא לְמוֹשֵׁל אֶת כָּל מְבַקְשׁוֹ בְּצָרוּר... חֲשׁוֹב.

נִכְפְּעוּ עֵינָיו שֵׁל הַמוֹשֵׁל הַחֲמָדוֹן. הוּא הִבִּיט בְּפָרְנָס, הִבִּיט בְּחֲשׁוֹבוֹ, שָׁב וְהִבִּיט בְּפָרְנָס, וּכְפִי אֲדָמוּ כַּעֲגֻבְיָה בְּשֵׁלָה. מְבַלִּי לֹמֵר מִלָּה שֶׁלֵּם לוֹ אֶת כָּל הַחֲשׁוֹב הַנְּדַרְשׁ.

מִיָּד לְמַחְרַת חֲבָטוֹ שׁוֹטְרִים עַל דָּלֶת בֵּיתוֹ שֵׁל הַפָּרְנָס. הַמוֹשֵׁל "גִּלְהָ" לְפִתְעַת כִּי הַקְּהֵלָה הַיְּהוּדִית חִיבַת כְּבֵר תְּקוּפָה אֲרָכָה הוּן עָתָק לְקַפֵּת הַמוֹשֵׁל וְעִדְדוּ לֹא פְּרָעָה אוֹתוֹ. הַפָּרְנָס הַמְּסָפֵן, נִצְיַג הַקְּהֵלָה, נִלְקַח אַחַר כְּבוֹד לְבֵית הַסֵּהָר. הַמוֹשֵׁל הוֹרָה לְהוֹשִׁיבוֹ בְּצִיּוֹן עַד שִׁישְׁלֵם כָּל הַחֲבוּב.

לְמַזְלוֹ, חֲזַר מֵאֲרִי יַחְיָא בְּמִפְתֵּיעַ. הוּא שִׁמַּע אֶת אֲשֶׁר יְקָרָה וּמֵהָר אֶל בֵּית הַמוֹשֵׁל, נְחוּשׁ לְעֵשׂוֹת כָּל שִׁישְׁלֵם

קְשָׁה וְאַתְרָאִית הִיָּתָה כְּהַנְּתוֹ שֵׁל מֵאֲרִי יַחְיָא עוּמִיסִי זצ"ל, רַבֵּה שֵׁל קְהֵלַת רְדָאע שְׁבִתִּימָן. הַמוֹשֵׁל הַמְּקוּמִי עִמָּאל רְדָאע הַקְּשָׁה עַל הַיְּהוּדִים, וְמַעַת לְעַת הָיָה דוֹרֵשׁ מֵהֶם סְכּוּמֵי עָתָק, בְּכָל פַּעַם שֶׁחֲשָׁקָה נִכְפְּשוּ בְּקִנְיּוֹת, בְּהַנְּאוֹת וּבְכַנּוּקִים, הִיָּה דוֹרֵשׁ מִהַקְּהֵלָה הָעֲנִיָּה לְמַנּוֹת אוֹתָם. לְעֵתִים תְּכּוּפוֹת הָיָה "חֲכָר" הַמוֹשֵׁל בְּכַסְפִּים שֶׁהַיְּהוּדִים עָדוּן לֹא שִׁלְמוּ, וְכֹא אֲלֵיָּהֶם בְּתַבִּיעָה לְשַׁלֵּם מַסִּים שׁוֹנִים וְאֲשִׁרִים, שֶׁמּוֹחוּ הִגָּה בְּדִיאָק בְּאוֹתוֹ רַגַע.

לְבוֹ שֵׁל מֵאֲרִי יַחְיָא נִקְרַע. אוֹי וְאֵבִיבוֹ לוֹ אִם לֹא יִסְפִּיק לְמוֹשֵׁל אֶת מְבַקְשׁוֹ, אִךְ בְּצִד נִתָּן לְדַרְשׁ מִהַקְּהֵלָה הַמְּסָפְנָה עוֹד וְעוֹד?

יוֹם אֲחַד נִאֲלַץ מֵאֲרִי יַחְיָא לְצַאֵת לְצַנְעָה הַבִּירָה. הוּא מְנָה בְּמִקוּמוֹ פָּרְנָס אַחַר עַד שִׁישְׁבוּ. בְּדִיאָק בְּאוֹתוֹ יוֹם חֲשָׁקָה נִכְפְּשׁ הַמוֹשֵׁל בְּעוֹף צְלִי וְעִסְסִי לְאַרְוַחַת הַצְּהָרִים. אִךְ מַדּוּעַ שִׁקַּח מִתְּנַגּוּלוֹתָיו אִם אֲפִשֶׁר לְקַחַת מִהַיְּהוּדִים!?

מוצל מאש

למרות השעה המאחרת, השמים היו מוארים. ניצוצות ניצוצות נתזו סביבנו, החם היה בלתי נסבל. התרחקנו מהמזורה, כמונו עשו כל האנשים תוך כדי שירת "ואמרתם כה לחי". "מישהו יכול להכנס לאש ולהשאיר חי?" תהיתי. "יש תיה כזו", אמר סבא. "קל וחמר לתלמידי חכמים, סוף מסכת תגינה", השלים רובי וזכה לצביטה של נחת מסבא. יכולים לעזור לי לגלות איזו תיה לא נשקפת באש, ומה הקושר לתלמידי חכמים? תלמוד בבלי מסכת תגינה דף כ"ז א

? 17 7 > * ? > @ # ? 17 7 > * ? / 4 \$
 7 9 / 1 * ! * % ~ 1 * 1 ? * 2 ? # 7 8 /
 1 # % # / 6 2 @ < 9 U / # 8 12 @ * ג
 8 ? 7 ! 2 1 / 3 @ 1 # ? 7 ! 2 1 / 3 1 7
 * ? @ 1 ! 1 ~ 3 @ ? * @ 8 ? 9 ! / # 9
 ~ % * ! * 1 / 9 # < 9 U / # 8 7 # ? 2
 @ < * 9 ~ ! 8 ? 25 # ג / ~ 8 1 * 1
 / 4 ' @ 1 ? 2 8 ? ~ * 7 < ! @ ~ ? # /
 1 ~ # @ 1 ~ 9 % ? @

מקרא:

7=ר 4=ע 1=ח * =י \$ =ז ! =ד ? =א
 8=ש 5=פ 2=נ ~ =כ % =ח @ =ה > =ב
 9=ת 6=ק 3=ו / =ל =ט # =ו < =ג

אש התורה

רמזנו לכם בחידות מחרזות על מארעות עם אש הכתובים בתורה שנתנה באש וכתובה באש. מצאו את המארעות.

השמש באה ותדמה וגם חשך, נפלה אימה את הצפור לא בטר ולפיד אש אשר עבר.

צאן עיף ורועה את המסירות קל רואה נס שם מתרחש מה לא נשורף מהאש?

מים ואש אש ומים יחדו נמכים משמים השלימו לעשות רצון הקול ומחכים כף לבוא גואל.

דגלים איך הלכו מי אותם הנחו ביום לא מש ובליל? חנו ונעו על פי קול

קל וחמר מצפרדע למדו כלם כרעו והם עמדו בתוך האש הם טילו ואת כבוד ד' גלו

אש נוחה?

לפעמים לפל לאש זו אפשרות נוחה. מתי? כשהאפשרות השניה גרועה הימנה... מהי האפשרות הגרועה וממי למדנו?

ילדים יקרים!

רוצים לזכות בפרסים יקרי ערך? ענו תשובות נכונות על החידות שבמדור חייגו לקו החדש של 'חדש בקרבי' 03-539-3010 שלוחה 2 אין צורך ברישום מראש

הילד שזכה בהגרלה
על רחפן יוקרתי
דוד עוזי
ירושלים

מילות אש

לפניכם רמזים למילים שמכילות בתוכן, בתחלתן או בסופן את המלה אש (גם בשנוי נקודי!)

מצאו לאיזו מלה התכוונו.

- + אש = איבר בגוף האדם.
- + אש = אחד השבטים
- + אש = אחד האמוראים
- + אש = נטע אברהם
- + אש = שכינה ירושלמית בראשי תבות
- + אש = כש... בזמן ש.....
- + אש = אחד מסוגי הקרבנות
- + אש = סוג של צבע
- + אש = אמה שהגלתה את עם ישראל

חד
וחלק
מאת ה. גל

פתרון החידה

פתרון חידת הגובלן
של חודש ניסן

חידה לספירת העומר

רבקה נראתה מבולבלת. זה עתה סיימה לאכול את ארוחת הערב, ולפתע החל ספק מנקר בלבה. "האם ספרתי נכון את ספירת העומר?..."
ממש באותו רגע נכנסה למטבח אחותה חוי.
"ספרת כבר ספירת העומר?" שאלה רבקה בקול מהוסס,
"עדיין לא! אני ממהרת לאסיפת כיתה שם נספור אחרי תפילת ערבית..."
אמרה חוי.

"אין לי מושג אם ספרתי את המספר הנכון," אמרה רבקה, וכעת גם את לא תוכלי לומר לי, משום שלא תרצי לצאת ידי חובת הספירה באופן זה..."
"את צודקת, אבל אוכל לרמוז לך!" אמרה חווי בחיך,
"שימי לב רבקה,
4 פעמים המספר שיספרו בעוד חמישה ימים,
8 פעמים המספר שספרו לפני 10 ימים -
יתנו לך את המספר הנכון אותו סופרים היום לעומר!"
חווי שרבוטה לה את הנתונים במהירות על נייר ופרחה לה מן הבית מותירה את רבקה מבולבלת שבעתיים!
התוכלו לעזור לרבקה ולגלות כמה היום לעומר?

1	5	1	1	5	4	5	1	1	5	-	3	1	1	5
1	1	1	1	4		1	1	1	1		1	1	1	4
2	4		1		1	1	3	1			4	1	1	4
1						1	1	4			4	1	1	
						1						1	1	
														1

.5,4,4																				
.1,1,1,1,1																				
.1																				
.1,1,1,2,1																				
.1																				
.1,1,1,1,1																				
.1,1,1,4,4																				
-																				
.4,1,1,4																				
.1,2,1,1																				
.1,1,1,1,1																				
.1,1,1,4,1,2																				
-																				
.3,2,3,4																				
.1,1,1,1,1																				
.1,1,1,1,1																				
.1,1,1,1,2																				

יש לשלוח פתרונות עד לתאריך עד ' באייר
שולחי הפתרונות ייכנסו להגרלה
על נגן משוכלל!

התמונה לתחנה בלבד

הילד שנצל בזכות החמור שרביץ על עמדו

מושף ומכה את הבהמה אף ללא הועיל. סעדיה המבהל החל לבכות, ולתדהמתו גם מעיני החמור זולגות דמעות. סעדיה הקטן בוכה, והחמור בוכה - אף ממשיף לרביץ.

האם יש בשדה אנשים? סעדיה הפנה מבטיו לארבע רוחות השמים, אולי יעברו אנשים, אף לתדהמתו העמק שומם, לא יהודים ולא ישמעאלים, לא אפרים ולא עוברי ארח, דממה מחלטת, אין נפש חיה, רק סעדיה והחמור הרובץ בתוף שדה התבואה. 'אדם ובהמה תושיע ד' - הדהד הפסוק בראשו של הילד סעדיה.

לפתע נשמע קול המון זועם. קול יריות וצחצוח חרבות הפר את הדממה, פרשים על סוסים וגמלים שעטו בדהרה אל תוף העמק הרחב, אלה נסים ואלה רודפים, המלה וקול מלחמה נשמעו בעמק.

שעתים התחבאו להם החמור והילד סעדיה, כשהתבואה מסתירה אותם מעיני הפרשים. החמור רובץ והילד לידו, עד שקולות המלחמה הלכו והתרחקו מהם. היו אלה ישמעאלים, גדוד של תילים, עולים בשליחות האימאם מאזור אלגהרנה לכיון צנעא.

לפתע שוב שררה דממה בעמק, והנה גם החמור, וסעדיה הקטן מהר לעלות על גבו. הם חצו את עמק התבואה, ועלו אל דרך הכפרים אלכטם ובאשכול, משם ירדו ועברו את אל-מעין, ושם פנה החמור שמאלה, ולעיני סעדיה נגלה כפר בראש ההר.

החמור שהיה שקט לארה הדרך, החל לנער, כאלו אומר לסעדיה זה מחוז חפצנו. החמור פסע לתוף הכפר, והנה רואה סעדיה את סבו רבי חיים מתבונן בו מבעד לחלון הבית בו שקה.

כשנפגשו, אמר לו סבו: 'ידעתי את מה שארע לך בדרך, וגם ידעתי שהחמור רביץ בעמק. אם החמור היה ממשיף לפסע בעמק - החילים היו רואים אותך ואת החמור, אותך היו חוטפים ומאסלמים, ואת החמור היו לוקחים לעצמם. ברוך השם שעשה לנו נס. ידעתי מתי יצאת מהבית ולמה התעפפת, אבל 'פל עכבה לטובה' וברוך השם שהצילה מהחילים, כי מרגע שיצאת מהבית עמדתי והתפללתי לשלומך, וברוך שומע תפלה!'

בקר של שמש עלה על מחוז כ'ולאן שבתמון. החטים בשדות המרוחקות כבר הבשילו, והאפרים החלו לקצור את פרי עמלם. בבקר זה, ארע המעשה המפלא הנא, כמספר בספר 'מפעלי הצדיק'.

'סעדיה, סעדיה!' נשמע קול קריאה בבית הגאון הצדיק רבי חיים חגיבי זצ"ל. 'סעדיה, סעדיה!' היה זה קולה של הצדקת אשת הרב, בקוראה לנכדה הקטן.

בעלה הצדיק - נגר ממחה היה, ואף על פי ששמשו דין ורב הקהלה, לא התפרנס מן הקהלה ולא היה לטרח על צאן מרעיתו, ועל כן לא היה באותה שעה בביתו, אלא עסוק במלאכתו.

'כן סבתא', מהר הנכד ונגש אל סבתו האהובה. למראה נכדה התפשט חיוף על פני הצדקת, ואמרה לו: 'סעדיה, סבה עובד בכפר כ'טמה. בבקשה, קח אליו את חמורו!'

סעדיה הקטן כבן 11 שנים היה, ומעולם לא היה בכ'טמה, וליטר דיוק, מעולם לא יצא את אזור רבוע שבו התגורר. למעשה רבוע היתה עבורו עולם ומלואו, פה ברבוע התגורר סב הנערץ, הגאון, איש האשכולות, המקבל, הדין, הרופא, המוהל, השוחט, המקדש ומגרש. פה גם מתגוררים שאר קרוביו, דודיו ומכריו. אף מה יאמר לסבתו? יסרב? איך אפשר לסרב לסבתו האהובה הצדקת? 'החמור יודע את הדרך', נשמע קולה של הסבתא, כאלו קראה את מחשבותיו. 'החמור יקח אותך עד מקום עבודתו של הסבא'. סעדיה עלה על גב החמור, והסבתא קשרה את הנכד אל גב החמור, כדי שלא יפל הילד בדרך, וכך יצא סעדיה לדרך על גב החמור.

השמש כבר עמדה לה במרפז השמים, שעת הצהריים הגיעה, הנכד הצעיר גמע כברת דרך לא מבטלת, וכבר חלף על פני הכפרים אלקשמה, ודוח, וקע אל מפרף, אלעלה, והנה לפניו עמק רחב ידים מלא תבואה. עמק זה נקרא ואדי לאנג אלעכברי. החמור פסע אל תוף העמק, ולפתע ללא סבה הנראית לעין רביץ על ברפיו, כך שהתבואה שצמחה סביב, פסתה את החמור ואת רוכבו מעיני כל.

סעדיה החל מדרבן את החמור שיקום מרצו, אף החמור בשלו - רובץ ולא קם. בצר לו, התיר סעדיה את החבל שקשר אותו לגב החמור, ירד מגב החמור והחל מושף את החמור על מנת להקימו.